

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

EVANGELICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

**ŽIVOT HOMOSEXUÁLŮ V KONTEXTU S NAUKOU ŘÍMSKO-
KATOLICKÉ CÍRKVE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autor: Hana Šimková

Katedra: teologie

Vedoucí práce: Mgr. Kateřina Bauer

Studijní program: B 7508

Studijní obor: sociální a pastorační práce

Přidělovaný akademický titul: Bc

Rok odevzdání: 2007

Prohlášení:

1. Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci s názvem Život homosexuálů v kontextu s naukou římsko-katolické církve napsala samostatně a výhradně s použitím uvedených pramenů.
2. Souhlasím s tím, aby byla zpřístupněna veřejnosti ke studijním účelům.

V Praze dne 30.5.2007

Hana Šimková

LIFE OF HOMOSEXUALS IN CONTEXT OF ROMAN-CATHOLIC CHURCH TEACHING

Anotace

Tato bakalářská práce je zaměřena na přístup římsko-katolické církve k homosexuálům, a zároveň na požadavky a limity zapříčiněné tímto postojem. Zvláště jsem se snažila zjistit, proč je přístup k homosexuálům a jejich vztahům tak tvrdý, přísný a nekompromisní. Co je základem pro odsouzení homosexuálního života? Jsou východiska v učení římsko-katolické církve o homosexualitě bezpodmínečně pravdivá? Hlavním cílem této práce bylo odpovědět na tyto otázky.

Římsko-katolická církev má obrovský požadavek, který od homosexuálů vyžaduje. Tímto požadavkem není nic menšího, než prožít zbytek života v čistotě, tedy celibátu. Tento požadavek nemá obdoby jak u heterosexuálů, tak ani u kněží. Proto je nutné znát všechny okolnosti, které vedou římsko-katolickou církev k tomuto postoji. Ve skutečnosti to tedy znamenalo zaměřit se na biblické pasáže o homosexualitě, které jsou římsko-katolickou církví používány jako argument k odsouzení homosexuálních vztahů. Navíc jsem musela provést analýzu stylu práce s těmito argumenty v dokumentech římsko-katolické církve. Jelikož, pokud nejsou založeny na odpovídajících faktech a pravdivých principech, pak by měl být přístup k homosexuálům změněn.

V průběhu práce se jevilo víc a více zřejmé, že postoj římsko-katolické církve nestojí na pevných základech. Způsob práce s biblickými pasážemi se zdá spíše tendenční a dokumenty nereflktují vývoj v přístupu k homosexualitě ani výsledky vědeckých výzkumů.

Klíčová slova:

Postoj, přístup – Approach

Požadavek- Requirement, Claim

Příčina, základ - Basic

Odsouzení - Condemnation

Východisko – Way out

Odpovídající - Relevant

Souvislost - Circumstance

Annotation

This bachelor thesis is focused on the approach of Roman-Catholic Church to homosexuals and as well on claims and limitation caused by this approach. I especially try to find out why the attitude towards homosexuals and their relationships is so hard, strict and non-compromised. What is the basic for condemnation of homosexual life? Are ways out in RCC'S teaching about homosexuality indisputably truthful? The main aim of my thesis is to answer these question.

Roman-Catholic Church has a huge requirement, which demands from homosexuals, nothing less than to be clean for the rest of the life. This requirement does not have any analogy neither in the heterosexual part of population or in clergy. Therefore it is necessary to know all circumstances, which lead RCC to this requirement. In fact it ment to focused on biblical passages used by RCC as an argument to condemnation homosexual relationship. Moreover, I had to analyse the style of work with these arguments in RCC'S documents. As if the requirement is not based on relevant facts and truthful principles, than this approach to homosexuals should has been changed.

Gradually during my work, it gets more and more evident that the negative approach to homosexual relationship does not stand on the firm basis. The way of style at work with biblical passages rather seems to be tendentious and the documents do not reflect progress in attitude to homosexuality or results of the scientific researches.

Poděkování:

Velmi děkuji Kateřině Bauer za pomoc a podporu, které si nesmírně cením, během psaní této bakalářské práce.

Obsah

1. Úvod	8
2. Homosexuální orientace	10
2.1 Sexuální orientace	10
2.2 Homosexuální orientace versus homosexuální chování	10
2.3 Dílčí závěr	11
3. Homosexualita ve Starém zákoně	12
3.1 Genesis 19:5-10	12
3.1.1 Výklady a komentáře	13
3.2 Soudců 19:22-30 & 20:3-6	14
3.2.1 Výklady a komentáře	14
3.3 Leviticus 18: 22 & 20:13	15
3.3.1 Výklad a komentáře	16
3.4 Dílčí závěr	17
4. Homosexualita v Novém zákoně	18
4.1 List Římanům 1,24-27	19
4.1.1 Výklady a komentáře	19
4.2 První list Korintským 6,9-11	21
4.2.1 Výklady a komentáře	21
4.3 První Timoteovi 1,8-11	21
4.3.1 Výklady a komentáře	22
4.4 Dílčí závěr	22
5. Církevní dokumenty	23
5.1 <i>Persona Humana</i>	24
5.1.1 Homosexualita v dokumentu <i>Persona Humana</i>	25
5.2 <i>Homosexualitatis Problema</i>	27
5.2.1 <i>Homosexualitatis Problema</i> a zhodnocení práce s biblickými pasážemi o homosexualitě	28
5.2.2 <i>Homosexualitatis Problema</i> a nauka církve o homosexualitě	29
5.2.2.1 Teologie stvoření	29
5.2.2.1.1 Alternativní varianta výkladu stvoření	31
5.2.2.2 Hodnocení homosexuality v souvislosti s významem lidské sexuality	31
5.2.2.2.1 Alternativní pohled na homosexualitu v souvislosti s lidskou sexualitou	33

5.2.2.3 Homosexuální svazek versus manželství	33
5.2.2.3.1 Alternativní pohled na manželství a homosexuální svazky	35
5.2.3 <i>Homosexualitatis Problema</i> a hodnocení dění kolem otázky homosexuální orientace....	36
5.2.4 <i>Homosexualitatis Problema</i> úcta k důstojnosti lidí	37
5.3 <i>Katechismus</i> římsko-katolické církve	39
5.3.1 Homosexualita v <i>Katechismu římsko-katolické církve</i>	40
5.4 Úvahy ohledně návrhů na právní uznání svazků mezi homosexuálními osobami	43
5.4.1 Povaha manželství a jeho nezczitelné rysy	44
5.4.2 Postoj římsko-katolické církve k problému homosexuálních svazků	45
5.4.3 Rozumové argumenty proti uznání homosexuálních svazků	46
5.4.4 Závěr dokumentu	48
5.5 Dílčí závěr	49
6. Pastorec homosexuálních osob	49
6.1 Co má dělat homosexuální člověk, který chce následovat Pána?	50
6.2 Odpovědnost pastýřů	50
6.2.1 Pastorec v praxi- organizace <i>Courage</i>	51
6.2.1.1 Principy a metody práce <i>Courage</i>	52
6.3 Dílčí závěr	55
7. Závěr	56
8. Seznam použité literatury	59
9. Přílohy	60

1. Úvod

Tématem mé bakalářské práce je život homosexuálně orientovaných lidí, v kontextu nauky římsko-katolické církve. Jinak řečeno, práce bude pojednávat o tom, jak je nahlíženo na homosexuální osobu, jak je hodnocen její život a co je po homosexuální osobě požadováno z pohledu římsko-katolické církve. Každý z nás ví, že stanovisko římsko-katolické církve k homosexualitě je zamítavé. Jaké jsou však důvody a argumenty, pro tento postoj, ví už lidí podstatně méně. A jsou vůbec tato, veřejnosti předkládaná tvrzení zcela pravdivá? Jaká je vlastně pravda o zákazu homosexuality v Bibli a jakým způsobem s biblickými pasážemi o homosexualitě římsko-katolická církev pracuje? Je nauka římsko-katolické církve o homosexualitě jednotná a existuje tedy pouze zamítavý postoj, při hodnocení homosexuality? Proč je stále ještě na homosexuály vznašen požadavek celoživotního celibátu, který nemá obdobu u heterosexuální části obyvatelstva ani u kněží? Má vůbec tento požadavek své oprávnění? V jakém duchu se nesou zmínky o homosexualitě v dokumentech římsko-katolické církve? Mění či vyvíjí se postoj římsko-katolické církve k homosexualitě pod vlivem nových vědeckých poznatků o homosexualitě? Toto je základní nástin otázek, na které v následujících kapitolách budeme postupně nacházet odpovědi. Za každou kapitolou bude, pro lepší orientaci v problematice, následovat dílčí závěr, tedy jakési shrnutí nejdůležitějších informací a poznatků kapitoly.

Pro zpracovávání zadaného tématu jsem zvolila postup, který v následujících řádcích úvodu přiblížím. Jak již bylo řečeno, tématem práce je život homosexuála v kontextu nauky římsko-katolické církve, proto se v první kapitole budu věnovat vymezení pojmu homosexuality. V průběhu práce se ukáže, jak velmi je důležité, pro úvahy nad homosexualitou, umět rozlišit mezi homosexuální orientací a homosexuálním chováním. Záměna významů či jejich chybné ztotožňování totiž může vést k zkreslenému úhlu pohledu na tuto, v dnešní době velmi mediálně a společensky diskutovanou tematiku.

Římsko-katolická církev, přestože již přistoupila na rozlišování mezi homosexuální orientací a homosexuálním chováním, a zkorigovala své vyjadřování o homosexualitě, se brání otevřenějšímu výkladu Písma. Právě Bible je pramenem, ke kterému se odvolává ve svých proti homosexuálních argumentech. Proto další dvě kapitoly, jsou věnovány právě pasážím o homosexualitě ve Starém i Novém Zákonu. Nutno podotknout, že se jedná pouze o okrajové zmínky.

Homosexualitě, jako takové, není věnováno místo, kde by se jí autoři Písma přímo zabývali. V jednotlivých podkapitolách, každá z nich je věnována vždy jedné zmínce v Bibli, se budu zabývat kontextem, překladem a výkladem konkrétní pasáže.

Postoj římsko-katolické církve nachází svou písemnou podobu v církevních dokumentech. Prostřednictvím dokumentů sděluje Kongregace pro nauku víry (jinak je také nazývána jako magisterium či učitelský úřad; v práci budu používat všechny výrazy) své názory, stanoviska a doporučení k různým otázkám víry. Předposlední kapitola je tedy zaměřena na rozbor církevních dokumentů. Především pak na způsob argumentace proti homosexuálům a styl vyjadřování se k problematice homosexuality. Zde, hned na začátku by se dalo namítnout, že přece římsko-katolická církev nezbíjí proti homosexuálním osobám, ale proti homosexuálním aktům. Ano, to je pravda, ale pokud nahlédneme na osobu jako na celek, není možné oddělovat emočně-sexuální orientaci od projevu této orientace. Jednoduše proto, že pro danou osobu je přirozené, že projevuje své city, tak jak je cítí. Tvzením, že to tak není bychom oddělovali následek od příčiny. Z tohoto důvodu jsem zvolila výše zmíněnou formulaci o argumentaci jako zaměřené proti homosexuálům a dál jí ve své práci budu používat.

Obsahem poslední kapitoly je pastorece homosexuálních osob. V podstatě pojednává o podmínkách pastorece a na konkrétním příkladu přibližuje, jak taková pastorece může probíhat v praxi. Tato pastorece samozřejmě vychází z učení římsko-katolické církve, a proto je zaměřena na to, aby homosexuální osoby přesvědčovala, že jejich skutky jsou nemorální a hříšné. Jedinou cestou je samozřejmě doživotní celibát, nebo „přeorientování“ se na opačné pohlaví. Na to, jestli je požadavek celoživotního celibátu oprávněný si každý může udělat svůj názor, během čtení této práce. Kéž by všechny homosexuální osoby, které jsou sužovány pochybnostmi o správnosti svého jednání, našly klid a zbavily se zbytečných výčitek. Neboť jak Ježíš, jinými slovy, také řekl: „Člověk tu není pro zákon, ale zákon pro člověka.“

2. Homosexuální orientace

Cílem této kapitoly je vymezení pojmu „*homosexuality*“. Umět rozlišovat mezi „*homosexuální orientací*“ a „*homosexuálním chováním*“ je zásadní pro současné pochopení biblických textů vztahujících se k homosexualitě. Mluvily tyto texty proti homosexuální orientaci nebo spíše proti homosexuálnímu jednání jinak heterosexuálních jedinců či proti oběma? Jelikož v době vzniku biblických textů tehdejší společnost nerozlišovala mezi homosexuální orientací a homosexuálním jednáním je na nás kladen nárok posoudit ony texty jak z biblické perspektivy, tak i z perspektivy dnešního moderního světa. Neměli bychom ignorovat poznatky z oblasti biologie, genetiky, sociologie a psychologie ke kterým lidstvo v průběhu svého vývoje dospělo, a které nebyly dostupné v dobách sepisování Bible a tudíž je autoři nemohli vzít v úvahu. „Novodobé studie mozku nás informují o tom, že sexuální orientace je vrozená a nastavená již při početí. Vědecky podložené tvrzení pak stojí v protikladu k tvrzení, že homosexuálové se chovají homosexuálně, protože vědomě činí hříšnou volbu, která jde proti jejich vnitřní struktuře dané Bohem a tím jsou odsouzeni k věčnému zatracení.“¹ V příloze č.1 uvádím jednu z vědeckých studií a její závěry.

2.1 Sexuální orientace

Sexuální orientace se nemusí vždy projevit v odpovídajícím sexuální chování. Heterosexuální ani homosexuální orientace nemusí být vyhraněna stoprocentně. Jsou známi lidé, ať již heterosexuálně, nebo homosexuálně orientovaní, kteří se jakéhokoli sexuálního chování z nějakých důvodů po celý život zdržují. Naopak jsou také osoby, které jsou jednoznačně heterosexuálně orientované, a přesto se v některém období života chovaly výlučně homosexuálně nebo bisexuálně. Známe také úplně vyhraněné homosexuály, tedy výlučně homosexuálně cítící osoby, které se po nějaký úsek života nebo dokonce po celý život chovaly výlučně heterosexuálně.

2.2 Homosexuální orientace vs. homosexuální chování

Termín homosexualita je přijímán s výhradami, jelikož je zužující a nevystihuje problematiku psycho-sexuální orientace na stejné pohlaví v celé její šíři,

---

¹ J. Herold Ellens – *Sex in the Bible*: „Recent brain tissue studies persuade us that sexual orientation is inborn and preset at conception. It does not sound like the Bible was talking about that kind of thing when it consistently suggested that homosexual person behave homosexually because they make a conscious evil choice that goes against their own God-given inner structures and damns them to eternal perdition.,, str.105.

protože odkazuje jen do sexuální oblasti. Z tohoto důvodu bylo navrhováno používat termín *homotropie*, který zohledňuje sexuální zaměření na partnera stejného pohlaví v celém cítění jedince a nepoukazuje tak pouze na sexuální aspekt vztahu. V komunitě jsou nejlépe přijímaná označení jsou pak *gay* a *lesba*. I přesto budu ve své práci používat slova homosexualita či homosexuální, z důvodu stylistického zjednodušení textu.

„Homosexualitou rozumíme trvalou sexuální a citovou orientaci na osoby stejného pohlaví. Je to celoživotní, neměnný a nositelem nezapříčiněný a nezvolený, tedy nezaviněný stav, jenž je charakterizován tím, že nositel tohoto stavu je pohlavně přitahován a vzrušován osobou stejného pohlaví“.²

Termín *homosexualita* se zaměňuje a chybně používá k označení dvou odlišných jevů, kterými jsou:

- *homosexuální orientace*, tedy citová a erotická preference osob stejného pohlaví;
- *homosexuálního chování*, tedy sexuální chování, které směřuje k osobám stejného pohlaví nemusí však být vedeno a provázeno citovou vazbou.

Tyto dva pojmy nelze zaměňovat, ale v povědomí společnosti většinou chybně splývají. Homosexuální chování může po určitou část svého života vykazovat jinak heterosexuálně založená osoba. Typické je takové chování u jedinců žijících v homogenní skupině osob stejného pohlaví, kde nemají možnost navázat kontakt s osobou druhého pohlaví, které by za jiných okolností preferovali. Jedná se např. o vězně, námořníky, vojáky atd.. Naopak mnoho homosexuálů potlačilo svou sexuální orientaci, vstoupili do manželství, vychovávali děti. Často ale po tom, co jejich děti dosáhly dospělosti, manželství opustili a realizovali svou potlačovanou identitu v stejnopohlavním vztahu.

2.3 Dílčí závěr

Tato kapitola nám objasnila základní terminologii týkající se homosexuality. Asi nejdůležitější skutečností, ke které bude v následujících kapitolách velmi často odkazováno, je že pojem homosexuální chování nepopisuje pouze sexuální akty homosexuálně orientovaných osob, ale zahrnuje i homosexuální chování heterosexuálních osob. Dále je třeba, při posuzování homosexuality, vzít v úvahu závěry genetických výzkumů, že lidé vyhledávající partnera stejného pohlaví jednají

---

² Brzek, Poledníková-*Třetí pohlaví?*; str.19.

v souladu se svým genetickým určením. Nutit lidi s homosexuální orientací k změně jejich emočních a sexuálních preferencí se ve světle těchto poznatků jeví jako neoprávněný zásah proti jejich přirozenosti.

3. Homosexualita ve Starém Zákoně

Výroky a tvrzení římsko-katolické církve o homosexualitě se opírají o autoritu Písma svatého a církevního učení. Pro objektivní zkoumání našeho tématu je proto nezbytné zmapovat místa v Písmu svatém, která se vztahují k homosexualitě. Otázkou je, zda jsou relevantním důkazem a důvodem pro odsuzování homosexuality. Pojednávají opravdu o homosexualitě, jako takové jak ji definujeme a chápeme dnes? Zmiňují láskyplný vztah dvou lidí nebo vykreslují pouze sexuální násilí obsahující homosexuální praktiky? Záměrně uvádím konkrétní příběhy a sled událostí (*např. Gn 19:5-10; Sd 19:22- 30 & 20:3- 6*) tak, jak jsou v Bibli popsány. Důvodem toho je snaha poskytnout čtenáři možnost přečíst si konkrétní texty a upřímně posoudit, jaký dojem v něm zanechávají. Uvědomuji si, že bude velmi těžké se při čtení vymanit z obecně známých striktních a jednoznačných výkladů, které jsou nám předkládány církevní autoritou.

3.1 Genesis 19:5-10

Za první zmínku o homosexuálním chování ve Starém zákoně, se považuje příběh Sodomy a Gomory. Přesněji pak příběh obyvatele Sodomy, Lota, který poskytl přístřeší dvěma cizincům (poslům Božím), kteří do Sodomy přicestovali. Muži sodomští, když to zjistili, se shromáždili kolem Lotova domu a volali na Lota: „Kde máš ty muže, kteří k tobě této noci přišli? Vyveď nám je, abychom je poznali.“³ Lot vyšel před dveře a prosil sodomské, aby neublížili hostům jeho domu. Jako náhradu jim nabízí své dvě dcery: „Jsem ochoten vám je vyvést a dělejte si s nimi, co se vám zlíbí.“⁴ Muži však Lota okřikli, ať nedělá soudce, když on sám je v Sodomě jen hostem. Konflikt před lotovým domem končí oslepením mužů sodomských, když se začali násilím dobývat do domu. Sodoma byla druhý den zničena.

---

³ Bible, český ekumenický překlad, Genesis 19:5.

⁴ Bible, Genesis 19:8.

3.1.1 Výklady a komentáře

Jako důkaz homosexuálního chování mužů ze Sodomy, je bráno slovo „poznali“ -hebrejsky „yada“. Jedním z jeho více významů je totiž poznat intimně, tedy mít s někým sex. Ve výkladu událostí, které se staly v Sodomě se shodují: *Výklady ke Starému zákonu a Nový překlad Písma Svatého, překlad s výkladem 1. knihy Mojžíšovy- Genesis (výkladová řada)*, že jde o mužskou prostituci, oslavující kult boha Baala, běžnou v tehdejší době v kenaanské oblasti. Praktikováním rituálních pohlavních aktů se snažili působit na kosmos a zvyšovat plodivé síly. Byli totiž ovlivňováni také představou, že nezvyklé a neběžné je mnohem účinnější, než běžné a obvyklé. „Tímto kultem přírody a plodnosti byl Izrael ohrožen, a proto tradice zaujala vůči němu tak nekompromisní postoj.“⁵

Mons. Andreas Laun⁶ se ve sborníku - *Homosexualita z katolického pohledu*⁷ částečně proti tomuto výkladu vyslovuje. Odkazuje se na první dvě kapitoly Genesis, na kterých je, podle Launa, postaveno chápání sexuality a manželství.⁸ Je v nich vyjádřena pobídka k plození a partnerskému vztahu muže a ženy. Důvodem k odmítnutí homosexuality je její absence, jako varianty stvoření, ve výše zmíněných kapitolách. „To znamená, že se nesmíme na nauku o homosexualitě dívat v první řadě jako na reakci proti pohanskému kultu, ale jako na logický důsledek biblického obrazu člověka.“⁹

Za povšimnutí stojí způsob argumentace, kterou Mons.Laun používá. Pokud se totiž budeme držet překladu a výkladu textu, jak je podán např. ve *Výkladech ke Starému zákonu* (viz.výše), můžeme pouze konstatovat, že byla odsuzována mužská homosexuální rituální prostituce. Mons. A. Laun tedy odkazuje na Genesis 1:26-27 a tvrdí, že je homosexualita nepřijatelná, protože není zmiňována jako varianta stvoření.

Nutno však podotknout, že homosexuálně orientovaní lidé nejsou nějakým třetím pohlavím, které by bylo v Písmu Svatém opomenuto. Byli Bohem stvořeni

---

⁵ *Výklady ke Starému zákonu*; str. 98.

⁶ Mons.Andres Laun, světící biskup salcburský.

⁷:Mons.Andreas Laun: *Homosexualita z katolického pohledu*, sborník ze zasedání na téma „Církev a homosexualita“ uskutečněném v Salcburku v r.2000; str. 152.

⁸ Srov: Gn 1: 26-27 „Bůh tedy stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil. A Bůh jim požehnal a řekl jim: Plodte a množte se a naplňte zemi“. A dále pokračuje v Gn 2: 23-25 Adamovou reakcí na Boží dar- ženu: „Toto je kost z mých kostí a tělo z mého těla!Bude se nazývat muženou, vždyť z muže vzata jest. Proto muž opustí otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem.“

⁹ Mons. Andreas Laun: *Homosexualita z katolického pohledu*; str. 152.

jako muži a ženy. Cítí se jako muži a ženy, ale citovou a sexuální přitažlivost pociťují k partnerům stejného pohlaví.

Zajímavé je, že se Mons. Laun k výkladu provinění Sodomy a Gomory vrací o několik odstavců dál (viz. str.153-154, sborníku *Homosexualita z katolického pohledu*), když se věnuje zákonům Leviticu. Říká: „Možná, že v době, kdy byla napsána Genesis 19 o Sodomě a Gomoře, stálo v popředí pozornosti spíše porušování hostitelského práva.“¹⁰ Dále pak souhlasí s tím, že církev se ve svém výkladu tohoto příběhu zaměřila na homosexuální chování, jako příčiny následného zničení Sodomy a Gomory. Nicméně, Sodoma a Gomora budou vždy chápány jako symbol jakéhokoli druhu hříchu a provinění.

3.2 Soudců 19:22- 30 & 20:3-6

V knize Soudců v 19. kapitole se nachází další příběh, který je často považován za argument proti homosexuálnímu chování. Příběh je obdobou událostí, které se staly v Sodomě. Lévíjec přichází do Gibeje, kde je mu poskytnuto jedním mužem přístřeší na noc. Když se to ale mužové toho města dozvědí, obklíčí dům a vyzývají hostitele:

„Vyveď nám toho muže, který vešel do tvého domu, ať ho poznáme!“¹¹ Stejně jako Lot i zde jim nabízí náhradou dceru hostitele, a také ženu lévijce. Lévíjec popadl svou ženu a vyvedl ji ven. Zneužívali ji celou noc až do rána. Ráno její pán vyšel ven aby se vydal na cestu a našel jí ležet na prahu mrtvou. Naložil ji na osla a když došel do svého domu, tak ji rozsekal na 12 kusů a rozeslal po izraelském území.

Izraelce to velmi pobouřilo a zajímali se, jak k takovému zločinu došlo. Lévíjec jim popisuje událost takto: „Přišel jsem přenocovat do benjamínské Gibeje. Gibejští občané však proti mně povstali a obklíčili mě v noci v tom domě. Měli v úmyslu mě zavraždit. A mou ženinu zneužili tak, že zemřela.“¹²

3.2.1 Výklady a komentáře

*Starý zákon, překlad s výkladem IV*¹³ nám podává náhled na událost v benjamínské Gibeji jako na charakteristickou ukázkou rozkladu izraelského společenství. „Ne náhodou uvádí právě benjamínské pokolení jako odstrašující příklad

¹⁰Mons. Andreas Laun: *Homosexualita z katolického pohledu*; str. 152-153.

¹¹Bible, Český ekumenický překlad, Česká biblická společnost, r.v. 1998, Lv 19: 22.

¹²Bible; Sd 20:4-5.

¹³*Starý zákon, překlad s výkladem*, 4- Jozur-Soudců- Rût; Kalich 1979.

kenaanské zvrhlosti, jíž Izrael tak žalostně podléhal.¹⁴ Gibejci prý propadli kenaanským orgiastickým kultům.

Za povšimnutí stojí, že stejně jako v Sodomě i zde byl cizinec ubytován mužem, který byl sám přistěhovalcem (*srov. Sd 19:16*). Požadavek gibejských se proto nemusí zdát neopodstatněným. Navíc na lévijce muži nezaútočili, přestože on vyšel před dveře aby jim vydal svou ženu. Pokud by ho chtěli zneužít, pak k tomu měli vynikající příležitost. Ve 20. kapitole pak sám popisuje danou událost tak, že ho chtěli zabít. Příběh má být varovným poučením, že Hospodin nebude tolerovat žádné porušování svého zákona.

3.3 Leviticus 18:22 & 20:13

Knih Leviticus navazuje na vyprávění Exodu o egyptském otroctví Izraele a jeho vysvobození. Svými předpisy, nařízeními, zákazy a tresty chce poukázat na to, že: „Existence tohoto lidu má své zdůvodnění jen tehdy, bude-li to ‚lid zvláštní‘ (*srov. Ex 19,5*), žijící mezi pronárody tohoto světa jako kněžský prostředník a živý svědek svrchované vůle svatého Hospodina. Proto byl celý jeho život spjat ustanoveními a nařízeními jako u žádné jiné pospolitosti na této zemi.“¹⁵

Přes obětní, kněžské a očišťovací řády se v Leviticu dostaneme k *zákonu svatosti*, jehož hlavním tématem je ‚svatost‘ Izraele. Jedním jeho oddílem je *řád pohlavního života*, který je uveden větou, nastiňující čemu se budou následující řádky věnovat: „Zákaz pohlavních styků s příbuznými i se zvířaty a jiných pohanských zvráceností.“¹⁶ Následuje podrobné vyjmenování všech variant incestního pohlavního styku a jejich zákazů. Dále pak je zakázáno: mít intimní kontakt se ženou v době její menstruace; obcovat se ženou svého bližního a přinášet lidské oběti. Předposledním zákazem je „Nebudeš obcovat s mužem jako s ženou. Je to ohavnost.“¹⁷ Poslední je pak zákaz obcovat s dobytčetem, je to zvrhlost.

V Leviticu 20.kapitole jsou opět vyjmenovány všechny zapovězené činy uvedené v předchozích kapitolách. U každého z nich je uveden trest. Cizoložství je trestáno smrtí. Stejně tak i: „Kdyby muž spal s mužem jako s ženou, oba se dopustili ohavnosti; musejí zemřít, jejich krev padni na ně.“¹⁸

---

¹⁴ *Starý zákon, překlad s výkladem*, 4- Jozur-Soudců- Růt; Kalich 1979, str. 199.

¹⁵ *Bible*, Český ekumenický překlad, Česká biblická společnost, r.v. 1998 str. 99.

¹⁶ *Bible*, Český ekumenický překlad, Česká biblická společnost, r.v. 1998 str. 114.

¹⁷ *Bible*; Lv 18:22.

¹⁸ *Bible*; Lv 20: 13

3.3.1 Výklady a komentáře

Při čtení knihy Leviticus se pohybujeme v oblasti práva, které se nazývá *apodiktické*. Ve *Výkladech ke Starému zákonu* se můžeme dočíst, že: „Apodiktické právo se vztahovalo především na oblast, která se vymykala kazuistickému právu, totiž na oblast sakrální. Střežilo jedinečnost Hospodinova lidu... Vše je tu postaveno pod bezpodmínečnou vůli Nejvyššího, a proto je přestupník postihován vyobcováním a trestem smrti.“¹⁹

Jako příčinu zákazů a tvrdých trestů, a to nejen v oblasti pohlavního života, autoři opět uvádějí neustálé ohrožení Izraele modloslužbou okolních národů. „Nejvlastnější příčinou těchto zákazů byl protest proti rozmanitým formám pohlavních (a náboženských) vztahů u okolních národů.“²⁰ Ve výkladu zákazu homosexuálního styku mezi muži se můžeme opět dočíst, že: „Dále je zapovězen styk muže s mužem čili homosexualita, která také měla své místo v modloslužbě pohanských národů.“²¹

Formulace autorů *Výkladů ke Starému zákonu* je v popisu uvedené skutečnosti nepřesná. Styk muže s mužem by zde spíše vystihoval užší termín, a to homosexuální chování.

Pokud bychom se doslovně drželi zákonů Leviticu, vznikl by zajímavý precedens. Zakázaný je totiž pohlavní styk muže s mužem. Na lesbické ženy by se tedy žádný postih nevztahoval, přestože se dopouštějí stejného „přestupku“ - homosexuálního styku.

Netřeba připomínat, že zákony Leviticu byly psány před více, jak 2,500 lety.²² Byly formulovány v jiném historickém a kulturním kontextu. Mnoho příkazů a zákazů se už po staletí nedodržují např: zákaz konzumace nečistých živočichů (*Lv 11*); dodržování dnů odpočinku, zákaz nošení šatů utkaných z dvojího druhu vláken, zákaz věštění, zákaz tetování, atd (*Lv 19*). Společností jsou prostě považovány za přežitky. Např.: nikoho z nás, v době výroby oblečení z mixu vlny, bavlny a polyesterů, nenapadne dodržovat zákaz míšení dvou druhů vláken. Porušujeme tak zákazy a řády,

---

¹⁹ *Výklady ke Starému zákonu*, str.374.

²⁰ *Výklady ke Starému zákonu*, str.375: Velmi významné místo měl sourozenecký sňatek např. v Egyptě, zvláště v panovnické rodině. Napodobovali se tu příbuzenské sňatky bohů. Vládce byl pro lid představitelem božstva. V kenaanské oblasti zase hrály roly rozhodující úlohy kultury plodnosti. Při jejich slavnostech se dočasně rušily manželské svazky a rodinné vztahy.

²¹ *Výklady ke Starému zákonu*, str. 376.

²² *Bible*, Český ekumenický překlad, Česká biblická společnost, r.v. 1998, str. 99. Datum konečné podoby a definitivního písemného zachycení je velmi nejisté. Zničením jeruzalémského chrámu r. 587/6 př. Kr. byl zničen i chrámový archív. Teprve judští exulanti v Babylónii se postarali, okolo r. 538 př.Kr., o obnovení a zachování posvátných textů.

přestože Hospodin požaduje: „Dbejte na všechna má nařízení a všechny mé řády dodržujte.“²³

Otázkou zůstává, podle jakého klíče se tedy rozhoduje, které zákazy zůstanou dodnes platné a které ne. Třebaže v době sepsání byly všechny platné a důležité pro zachování jedinečnosti a ‚svatosti‘ Izraele. Pravděpodobně by se nám dostalo zdůvodnění technickým, vědeckým a kulturně-historickým pokrokem. Římskokatolická církev se k problému nesrovnalosti a nedodržování všech původních zákonů vyslovuje následovně: „Instituce, zákony, názory a postoje přejaté z minulosti nevyhovují vždy dobře dnešnímu stavu věcí. Z toho plyne zmatek v chování i v pravidlech jednání.“²⁴ Co se týče homosexuality má však Římskokatolická církev ve svých pravidlech jasno a postoje z dávné minulosti jsou její jedinou zbraní proti homosexuálně orientovaným spoluobčanům. A to vše i za cenu, že očividně pokulhává za vývojem přístupu k této problematice.

3.4 Dílčí závěr

Studium výše uvedených textů mě dovedlo k tomuto závěru: pokud se dané pasáže (*Gn 19:5-10; Sd 19:22 & 20:3-6*) týkají homosexuálního jednání pak tedy takového homosexuálního jednání, které je projevem zlovůle a čirého sexuálního násilí či aktem modloslužby heterosexuálních mužů. V době, kdy úsloví „*Host do domu, Bůh do domu*“ bylo opravdu živé a bráno naprosto vážně, byly spíše tyto texty míněny jako ukázka hrubého porušení hostitelského práva. Není proto možné vyvodit z těchto textů závěr, že jejich záměrem bylo odsoudit homosexualitu. ŘKC však příběh o Sodomě vždy interpretovala jako doklad o zavrženíhodnosti homosexuality. Hříchy sodomských redukovala pouze na homosexualitu nebo co hůř, připisovala homosexuálům všechny neřesti a provinění. O vlivu zavádějícího překladu a výkladu událostí Sodomy a Gomory svědčí také pojem „*sodomie*“ či „*sodomité*“²⁵ označující ve středověku homosexuální styk mezi muži. Bohužel v knize *Pentateuch*²⁶-český katolický překlad z roku 2006 je čitelná snaha vyložit v příběhu o Sodomě (*Gn 19:5-10*) slovo „*yada*“= poznat jako obcovat. Význam událostí u Lotova domu pak dostává čistě

---

²³ *Bible*, Český ekumenický překlad, Česká biblická společnost, r.v. 1998 ,Lv 19:37.

²⁴ *Dokumenty II. Vatikánského koncilu*; Gaudium et spes; str. 187.

²⁵ V 18. a 19. století se slovem *sodomie* označoval anální sex mezi muži, případně mezi mužem a ženou. V některých zemích byla sodomie trestná. V některých zemích (např. Saúdská Arábie) je sodomie trestná dodnes. V současnosti se tento termín používá pro označení *zoofilie*.

²⁶ *Pentateuch*, Český katolický překlad, Karmelitánské nakladatelství 2006.

sexuální konotaci s homosexuálním podtextem. Tento překlad se jeví tendenčním. Může být též dokladem proti-homosexuálního ovzduší v katolických kruzích.

Co se týče zákonů knihy Leviticus a jejích zákazů, mezi kterými je obsažen i zákaz homosexuálního styku mezi muži, tak by se s velkou dávkou jistoty dalo tvrdit, že zmiňovaným stykem je míněn styk spojený s modloslužbou, který byl častý u národů sousedících s Izraelem. Tuto tezi by podporovala i skutečnost, že není zmiňován homosexuální styk mezi ženami. V podstatě se tato biblická pasáž, při zjištěných souvislostech, nedá považovat za adekvátní k odsuzování vztahů mezi homosexuály v dnešním světě.

4. Homosexualita v Novém Zákoně

„Úvodem je třeba poznamenat, že téma homosexuality se v novozákonních textech vyskytuje pouze velmi okrajově. V ježíšovské tradici není zmíněno vůbec, objevuje se pouze v epištolách pavlovské tradice. Tato skutečnost souvisí nepochybně s dobovým kontextem Ježíšova působení a novozákonních textů: zmínky dotýkající se homosexuality se objevují až v souvislosti se vstupem křesťanství do helénistických měst, v nichž bylo možno se s homosexuálními praktikami častěji setkat.“²⁷

Podobně jako v předcházející kapitole se zaměřím především na zevrubné vyobrazení textů, které obsahují narážky na homosexuální jednání. Zaměřím se také na to, v jakém kontextu se zmínky o homosexuálním jednání v textech nacházejí. Pro správné pochopení musíme totiž číst v souvislostech. Jakékoliv vytrhávání z kontextu a předkládání hodících se polopravd je zjednodušující a nerelevantní. Velký prostor je věnován sémantické analýze slov, která byla v textech použita k označení účastníků homosexuálního styku. Význam těchto slov nám umožní přesně porozumět podstatě skutků, které jsou označovány za homosexuální. Zaměříme se také na to zda se tato slova používaná v původních textech vztahují k rovnoprávnému soužití partnerů stejného pohlaví nebo opět popisují a správně zavrhnou sexuální jednání, jehož cílem bylo degradování druhé osoby?

---

²⁷ *Problematika homosexuálních vztahů*; Knižnice studijních materiálů Českobratrské církve evangelické, 1. svazek; str. 23.

4.1 List Římanům 1,24-27

Sv.Pavel začíná List Římanům potvrzením sebe jako apoštola povoláného k zvěstování evangelia. Evangelium je svědectvím o Ježíši Kristu, skrze kterého je všem lidem, kteří věří, nabídnuta spása. V evangeliu se zjevuje Boží spravedlnost, která je přijímána vírou, a zároveň vede k víře (Ř1,1-16).

Navazuje oddíl 1,18-3,20, kde Apoštol Pavel popisuje náboženský a mravní úpadek lidí. Právě zde je zmínka o homosexuálním chování. „Proto je Bůh vydal v moc hanebných vášní. Jejich ženy zaměnily přirozený styk za nepřirozený a stejně i muži zanechali přirozeného styku s ženami a vzplanuli žádostí jeden k druhému, muži s muži provádějí hanebnosti a tak sami na sobě dostávají zaslouženou odplatu za svou scestnost.“²⁸ Vyjmenovává také další neřesti, ukazující na odpadnutí od Boha a „přirozenosti“²⁹ : nepravost, podlost, lakotu, závist, svár, lest, zlomyslnost, donašečství, pomluvy, zpupnost, nadustost, neposlouchání rodičů, nesnášenlivost, bez lásky a slitování. :

Dále pak připomíná Boží soud, který hrozí všem, protože všichni jsou před Bohem obviněni.

4.1.1 Výklady a komentáře

V *Malém Stuttgartském komentáři* (str.51) se můžeme dočíst, že Pavel chce vykreslením bezútešných poměrů doložit oprávněnost a nutnost evangelia jako jediné naděje na spásu. Boží hněv padne na ty, kteří svou nepravostí potlačují pravdu . Lidem je pravda dostupná, mohou o ní přemýšlet, zjevuje se jim v díle Stvořitele.(srov. Ř 1,18-25). Budou potrestáni, pokud nedodrží zákony dané Bohem a nevzdávají mu čest.

Správně si autoři *Malého Stuttgartského komentáře* všimli formy odstavce (Ř 1, 18-32). Pavel cíleně používá odpovídající si slovní spojení, jimiž tak vysvětluje židovskou zásadu přiměřené odplaty. Např.: Protože Boha nectili, zneuctili sami sebe (v.21.24); Protože zaměnili ctnění Boha za uctívání jeho stvoření, přenechal je Bůh záměně jejich sexuality; Protože Boha zavrhlí, vydal je Bůh jejich zavrženíhodným umyšlení (v.28).

---

²⁸ Bible, Ř 1,24-27.

²⁹ Pojem „přirozenost“ vychází ze stoické filosofie. Pro člověka je přirozené myslet, tedy žít přirozeně znamená žít rozumně. Žít podle přirozenosti bylo základem správného a ctnostného života. Často byl pojem přirozenosti určován tím, co bylo společensky obvyklé a přijatelné. Např. ženská homosexualita byla řeckými mysliteli odmítána jako nepřirozená, zatímco vztah dvou mužů, pokud nevybočoval z běžného rámce, nebyl považován za nepřirozený.

Z toho by logicky plynulo, že: „Nemravnosti, jmenované (Ř 1, 21-31) nejsou chápány jako vina, nýbrž jako trest, nikoli jako příčina, nýbrž jako důsledek či projev Božího hněvu.“³⁰

Dalším postřehem je fakt, že se o ženách a mužích mluví odděleně, jako by to mělo naznačit, že sex přestává být výhradní záležitostí manželů. Muži a ženy se stávají samostatnými subjekty sexuálního jednání (*srov.Problematika...;str24*). Sexualita se snižuje na úroveň pudů a vášní .

Homosexualita je pak pro Pavla důsledkem a názornou ilustrací jednání, které je zjevným převrácením toho, co je přirozené. Homoerotika je porušením řádu stvoření.Zároveň je homosexualita pro Pavla vhodným obrazem toho, že se lidé od Boha odvracejí k uctívání stvoření, tedy sebe. Odsuzuje sobectví a styk dvou lidí stejného pohlaví je pro něj ideálním vyobrazením sobectví osoby. Nemělo by se však zapomenout na to, že pro Pavla byly postaveny na úroveň vášní nejen homosexuální styky, ale stejně tak jsou posuzovány jakékoli sexuální styky mimo manželství.

Kořenem hříchu je pro Pavla odmítnutí Stvořitele³¹. Tím, že lidé odmítnou vzdát své díky Stvořiteli ho odmítají a tím vlastně popírají důvod vlastní existence. Nejsou vděční za svůj život. „Výklad, že Pavel na tomto místě prohlašuje homosexualitu za hřích, je v každém případě nepřiměřený, protože neodpovídá tomu, co Pavel říká. Problém homosexuality tu není tematizován, slouží jako ilustrace. Podstatu hříchu Pavel charakterizuje jako osudnou záměnu skutečného Boha za nepravé bohy, klam, v němž se člověk sám sobě stává měřítkem, což v oblasti sexuality znamená, že se mu určujícími stanou vášně.“³² Při odhlédnutí od teologických argumentů proti homosexualitě, často vystavěných na záměrně posunuté interpretaci Písma bychom si tedy měli upřímně položit otázku, zda je homosexuál, který je vděčný za svůj život Bohu, pamatuje na něj, je s ním v „kontaktu“ a zároveň žije nepromiskuitním životem v registrovaném partnerském svazku, hříšný? Odpověď zatím pravděpodobně zůstane na rovině osobního posouzení a svědomí.

---

³⁰ *Problematika homosexuálních vztahů*; str. 24.

³¹ *Bible*,Ř1,18-23; Boží hněv se zjevuje z nebe proti každé bezbožnosti a nepravosti lidí, kteří svou nepravostí potlačují pravdu...Poznali Boha a nevzdali mu čest jako bohu ani mu nebyli vděční, nýbrž jejich myšlení je zavedlo do marnosti a jejich scestná mysl se ocitla ve tmě...Zaměnili slávu nepomíjivého Boha za zobrazení podoby pomíjivého člověka, ano i ptáků a čtvernožců a plazů.

³² *Problematika homosexuálních vztahů*; str. 26.

4.2 První list Korintským 6,9-11

„Nebo nevíte, že ti, kdo se dopouští nepravosti, nebudou dědici Božího království? Neklamte se; ani smilníci ani modláři, ani cizoložníci, ani „měkkí“, ani „samcoložníci“, ani zloději, ani chamtivci, ani opilci, ani utrhači, ani lupiči nebudou dědici Božího království.“³³ Jedná se o tzv. „*katalog neřestí*“ neboli soupis skutků považovaných za nemravné.

4.2.1 Výklady a komentáře

Výrazy týkající se homosexuality, jež jsou použité v tomto listě, popisují specifické homosexuální chování. Jde o dvojici výrazů vztahujících se k homosexuálnímu styku mezi mužem a patrně chlapcem. „Výraz „měkký“ (*malakos*) je doložen pro mladistvého, který se dává využívat k sexuálním stykům, zatímco výraz *arsenokoitēs* (doslova „souložící s muži, kralická bible používá výraz „samcoložník“) lze přeložit jako „pederastr“, tedy člověk který se (eroticky)stýká s mladíky.“³⁴

Z toho plyne, že se sv. Pavel nezmiňuje o homosexualitě obecně, ale spíše v jejím specifickém projevu. Můžeme mluvit o jakési „prostituci“, která byla v helénistických městech té doby běžnou záležitostí. Sv.Pavel připomíná adresátům listu (1.K 5,1-13), že se sami dopouštěli výše zmiňovaných prohřešků.³⁵ V Korintě byly zřejmě sklony k výkladu svobody evagelia ve smyslu mravní a sexuální volnosti (*viz.1 K 6,12*)³⁶.

Potvrdit tezi, že je opravdu zmiňována homosexuální prostituce, by mohly verše z 1Tm 1,8- 11, kde je ještě jednou a v souvislostech obsažen termín „*arsenokoites*“.

4.3 První Timoteovi 1, 8-11

„Víme, že zákon je dobrý, když ho někdo užívá správně a je si vědom, že zákon není určen pro spravedlivého, nýbrž pro lidi zlé a neposlušné, bezbožné a hříšníky, pro lidi bohaprázdné a světské, pro ty, kdo vztáhnou ruku proti otci a matce, pro vrahy,

---

³³ Bible, 1K6,9-11.

³⁴ *Problematika homosexuálních vztahů*, str.28.

³⁵ Bible, 1K 5, 1-13; Dokonce se proslýchá, že je mezi vámi případ smilstva, a to takový, jaký se nevyskytuje ani mezi pohany, že totiž kdosi žije s ženou svého otce. .. Nestýkejte se s tím, kdo si říká bratr,ale přitom je smilník nebo lakomec nebo modlář nebo opilec nebo lupič...

³⁶ Tamtéž; 1K 6,12; Všechno je mi dovoleno-ano,ale ne všechno mi prospívá. Všechno je mi dovoleno-ano,ale ničím se nedám zotročit.

smilníky, zvrhlíky, únosce, lháře, křivopřísežník, a co se ještě přičí zdravému učení podle evangelia slávy požehnaného Boha, které mi bylo svěřeno.³⁷

4.3.1 Výklady a komentáře

Malý Stuttgartský komentář se výkladu slova „arsenokoites“ vůbec nevěnuje. Jediné, co se zde o zmíněném termínu můžeme dočíst (*viz. st. 26*) je to, že ho použil i Pavel v 1 Kor 6,9. Dále jsou vyjmenovány překlady slova „arsenokoites“ v jiných biblických překladech (např. Kral: samcoložníci; Petruš: chlapcomilci; Lit: lidé zvrácení; ČEP: zvrhlíci)

Ve sborníku *Homosexualita z katolického pohledu* se dočítáme překvapivě otevřený překlad slov „arsenokoites“ a „malakai“. Jako oficiální překlad uvádí.: *arsenokoites* = prznitelé hochů a *malakai* = prodejní hoši. Také je zde vyslovena domněnka, že Pavel těmito výrazy původně označoval opravdu jen pederastii a prostituci a až církevní otcí význam rozšířili tak, aby zahrnoval každou formu homosexuálního chování.³⁸

Výklad českobratrské církve evangelické je následující: stejně jako v 1K 6,9 se i zde nejedná o homosexualitu obecně ale o její specifickou formu a to prostituci. Naznačuje to kontext slov okolo výrazu *arsenokoites*. Před ním je slovo smilníci, tedy výraz označující sexuální svévoli obecně. Následující slovo je únosce (zde však spíše kuplíř), tedy člověk, který násilně manipuluje lidmi a využívá jich ke svému prospěchu.³⁹

V tomto kontextu se pak používání 1Tm 1, 8-11 jako jednoho z dokladů o odsouzení homosexuality v Novém zákoně, jeví jako zavádějící a účelové. Každé zneužití (a to nejen sexuální) je samozřejmě zavrženíhodné. Postavit, názor o odsouzení homosexuálně orientovaných osob na zmínce o homosexuální prostituci je velmi zavádějící, nesmyslné a do budoucna i neudržitelné.

4.4 Dílčí závěr

Stejně jako ve Starém zákoně, tak i v zákoně Novém není možné, po objektivním zkoumání, dojít k jasnému závěru použitelnému, ale používanému pro odsouzení homosexuality. Nejedná, a ani se nemůže jednat, o homosexualitu

---

³⁷ Bible, 1Tm 1,8-11.

³⁸ *Homosexualita z katolického pohledu*, str.156-157.

³⁹ *Problematika homosexuálních vztahů*, str.28-29.

jako takovou, jak jí chápeme dnes my ve 3.tisíciletí po Kristu. Sv. Pavel se při své misijní činnosti dostal do odlišného kulturního prostředí Malé Asie, Řecka a Říma. Ve zmíněných pasážích Nového zákona Sv. Pavel reflektuje problémy své doby a místa. Když ve svých listech používá pojem homosexuality (tedy spíše jeho dobové opisy), pak je to proto, že se mu jeví pohlavní styk, osob stejného pohlaví, jako vhodná ilustrace odpadnutí od Boha k uctívání sebe sama, tedy stvoření. Navíc, při *sémantické analýze*⁴⁰ slov, referujících o účastnících homosexuálních aktů, v uvedených listech, jsem zjistila, že slova označující aktéry homosexuálního koitu spadají do oblastí prostituce. Pojmy „malakai“=prodejní hoši a „arsenokoites“=prznitelé hochů odráží skutečnost, která byla v tehdejší době běžnou praxí, a to homosexuální prostituce. (viz.příloha č.2)

Zdůrazňuji, že se jednalo o homosexuální chování heterosexuálních mužů, kteří se právě praktikováním homosexuálních aktů stavějí proti své přirozenosti. Je absurdní směřovat dohromady sobeckou sexuální svévoli heterosexuálů s emočně-erotickou orientací homosexuálů. Nanejvýš politováníhodnou je skutečnost, že i přes tyto poznatky jsou homosexuálně orientovaní lidé i nadále oběťmi zkresleného výkladu biblických textů a na něm vybudovaném systému církevního učení.

Jaký je výsledek tohoto nepřesného výkladu biblických textů a jakou našel podobu, v učení římsko-katolické církve, bude tématem následující kapitoly, která se věnuje církevním dokumentům. .

5. Církevní dokumenty

Stanovisko římsko-katolické církve k homosexualitě je kategoricky zamítavé.⁴¹ Církev je přesvědčena, že homosexuální život nenapomáhá člověku na cestě k dokonalosti. K tomuto závěru dochází na základě mravního instinktu nebo spíše Božím slovem, řečeným církvi i lidu, či rozumovou úvahou⁴². Tento postoj ovlivňuje magisteriu při psaní dokumentů vyjadřujících se k problematice homosexuality. Dokumenty shrnují, vysvětlují a prezentují názor na homosexualitu z pohledu římsko-katolické církve. Jsou tak ukazatelem a návodem pro miliony lidí, jak pohlížet

---

⁴⁰ *Sémantická analýza* se zabývá významem jednotlivých slov či větších větných celků. Snaží se zachytit pole významů jednotlivých termínů a dle kontextu určit konkrétní význam použitých termínů v daném textu

⁴¹ Srov. J. Skoblík: *Morálka v dialogu*;str. 158.

⁴² Tamtéž.

na homosexuálně orientované lidi, jak je hodnotit a nakládat s nimi. Zároveň nesou poselství a promlouvají i k jedincům v gay a lesbické minoritě, kteří jsou ochotni naslouchat hlasu církve.⁴³

Obsahem následujících podkapitol tedy budou dokumenty římsko-katolické církve, které se vyjadřují k problematice homosexuality. Cílem pak bude zhodnotit jak styl vyjadřování o homosexuálních osobách, tak i míru relevance používaných argumentů proti homosexualitě. Zkráceně, jelikož by vydala na několik dalších prací, budou také vysvětlena a zhodnocena východiska církevní nauky a argumentů proti homosexualitě. Zařazena budou na místech, kde je toto objasnění nutné pro lepší porozumění souvislostí probíraným tématem.

5.1. *Persona humana*

Tato podkapitola, jak již vyplývá z jejího názvu, je věnována dokumentu *Persona humana*, který byl vydán 29. prosince roku 1975 jako *Prohlášení Kongregace pro nauku víry o některých otázkách sexuální etiky*. (dokument v celém znění v příloze č.3)

Reaguje na dobovou situaci ovlivněnou érou hippies, začínající emancipací žen a „sexuální revolucí“. Hodnotí stav společnosti a její postoj k otázce sexuality a sexu se znepokojením a nesouhlasem. „V současné době se víc a více rozmáhá zkaženost mravů, takže jedním z nejzávažnějších příznaků doby je bezuzdné opěvování sexu.“⁴⁴ Opěvování sexu se šíří zejména hromadně sdělovacími prostředky, naplňuje stránky knih, časopisů a novin, objevuje se v kulturních představeních. Ve vyhrocených případech může tato situace vést k nevázanému hedonismu.⁴⁵ „To způsobilo, že také u křesťanů byly během několika málo let silně otřeseny nauky, mravní normy a způsoby života, které byly dříve věrně uchovávané.“⁴⁶ Výsledkem rozporů mezi naukou církve a obecně rozšířenou změnou názorů laické veřejnosti, nejen v oblasti sexuality, byly pochybnosti a nejistota, jaké názory považovat za správné.

Dále dokument konstatuje lidskou snahu o zdokonalování a rozvíjení osobnosti, i její důstojnosti, prostřednictvím světla rozumu. Upozorňuje, že tento proces by se měl uskutečňovat v jakémsi rámci morální oblasti se kterou následný vývoj nesmí být

---

⁴³ Exkurs: Dovolují si tvrdit, že věřící gay či lesba prochází dvojnásobnou zátěží. Jednak se vyrovnává s postojem společnosti k homosexuálům, ale také s odmítavým postojem církevní autority. S autoritou, které přikládá velkou váhu a které naslouchá většinou od útlého věku. S autoritou se kterou souhlasí a která ho s ostatními složkami výchovy ovlivňovala a směřovala je k poctivému, bezúhonnému životu.

⁴⁴ *Persona humana*; čl. 1, § 2.

⁴⁵ Tamtéž; čl 1, § 3.

⁴⁶ Tamtéž; čl. 1, § 4.

v rozporu. V morální oblasti totiž člověk nemůže usuzovat pouze na základě vlastní libovůle. Do jeho svědomí je Bohem vepsán zákon, který člověk musí poslouchat, a podle kterého bude souzen.⁴⁷

5.1.1. Homosexualita v dokumentu *Persona humana*

Dokument *Persona humana* se tématu homosexuality věnuje pouze čtyřmi paragrafy článku 8. Autoři tohoto dokumentu označují homosexuály za: „*ty, kteří trpí deformací*“⁴⁸

V prvních dvou paragrafech dokumentu se magisterium pozastavuje nad tendencemi některých lidí nesouhlasit s naukou učitelského úřadu v otázkách homosexuality. Tento nesouhlas prý následně vede ke shovívavému hodnocení či omlouvání homosexuálních vztahů. Učitelský úřad opatrně uznává správnost rozlišování mezi homosexuály, jejichž orientace se hodnotí jako „přechodná“ (např. vlivem špatné výchovy, nedostatečné zralosti atd). a homosexuály, kteří jsou v tomto dokumentu definováni jako homosexuálové „*na stálo*“, tito tak jsou prý v důsledku jakéhosi vrozeného instinktu nebo poškozené soustavy⁴⁹

Zde se autoři dokumentu dopouštějí terminologické chyby, možná že ještě nebyla zažitá, dnes běžná terminologie, která v sobě nese rozlišení dvou odlišných skutečností. Rozlišujeme „homosexuální orientaci“ a „homosexuální jednání“. „Homosexuálního jednání“ je totiž schopna i jinak normálně heterosexuální osoba. (viz kapitola 2). V důsledku této nepřesnosti vyjádření by se pak někteří mohli domnívat, že homosexualita je stav, který si člověk sám volí. Otevírá se tím jednak prostor pro nátlak na homosexuálně orientované lidi, aby se „lččili“, ale zároveň i prostor pro odsuzování těch homosexuálů, kteří tlaku na svou osobu a „přeorientování“ nepodlehnu a žijí tak, jak to cítí.

Zbylé dva paragrafy hodnotí homosexuální úkony jako úkony zbavené své finality (nemůže při nich být počat nový život), které jsou „vnitřně nezřízené“ a proto je nelze v žádném případě schvalovat.⁵⁰

Proto magisterium, i přes uznání existence homosexuálně orientovaných lidí nenachází žádné jiné řešení, kromě nabídky potlačit svojí orientaci a žít celibátním životem. „Co se týká té druhé skupiny lidí, někteří tvrdí, že jejich tendence je natolik

---

⁴⁷ *Persona humana*; čl. 3, § 2.

⁴⁸ Tamtéž; čl. 8, § 4.

⁴⁹ Viz. *Persona humana*; čl. 8, § 2.

⁵⁰ Tamtéž; čl. 8, § 4.

přirozená, že se musí chápat jako dovolující jim odpovídající homosexuální vztahy v upřímném společenství života a lásky, jež se podobá manželství, natolik se oni sami cítí být neschopní snášet život v osamělosti⁵¹

V závěrečném paragrafu dokument pojednává o pastorační péči homosexuálních osob. Co se týče pastorační péče o duše mají být homosexuálové přijímáni s pozornou vlídností ducha a povzbuzování v naději, že jejich nesnáze a společenské odcizení budou překonány.⁵² V této souvislosti by se odpor proti legalizování registrovaného partnerství, ze strany římsko-katolické církve, mohl jevit jako protimluv. Není tomu tak. Homosexuálům není poskytována naděje, že jejich těžkosti a překážky budou časem překonány, naopak jsou nabádáni k tomu, aby se „přeorientovali“ či alespoň vzdali sexuálního života s partnerem stejného pohlaví. Touto „proměnou“ by totiž zapadli do majoritní společnosti i systému učení římsko-katolické církve. Nesnáze a společenské odcizení by tak už samozřejmě byly bezdůvodné.⁵³

Podle učitelského úřadu církve není dovoleno použít žádného pastoračního způsobu nebo metody, které by sexuální styky homosexuálů mravně omlouvaly jen proto, že jsou odpovídající jejich stavu.⁵⁴

Jako oporu pro bezpodmínečný zákaz homosexuálních styků uvádí učitelský úřad Písmo svaté. S odkazem na kapitoly 3 a 4 této práce, věnované zmínkám o homosexualitě v Bibli, je nutno podotknout, že dané biblické pasáže nemohou být považovány za jednoznačné a nejsou tedy relevantní při odsuzování homosexuality. Zvláště, co se týče tématu lesbických žen, kterým autoři Starého zákona vůbec nevěnovali pozornost. Jelikož si členové magistera uvědomují, že nemají v rukou dostatečné argumenty svědčící proti homosexuálnímu jednání ve Starém zákoně, tak uvádějí jako příklad odsouzení homosexuálního jednání, leseb a gayů, List Římanům 1,24-27.(*v plném znění kapitola 4.1 a 4.1.1 i s komentářem*). Vystavět základ argumentace proti homosexuálně orientovaným lidem na jedné zmínce Nového zákona, jež je navíc vytržena z kontextu, se jeví jako nepřiměřené. Pro každého jednoho z nás zůstává zhodnocení těchto informací ve světle rozumu. Doufejme jen, že bude dostatečně jasné a přímé, aby dovolilo podívat se na tuto otázku bez rozostření.

---

⁵¹ *Persona humana*; čl.8, § 3.

⁵² *Persona humana*; čl.8, § 4.

⁵³ Exkurs: Pozorovat to můžeme u transsexuálů, kteří když projdou hormonální léčbou a chirurgickou přeměnou a stanou se z nich muži či ženy mohou uzavřít sňatek a vstoupit do právoplatného manželství. Tímto samozřejmě nechci zjednodušovat nesnadnou a bolestnou cestu životem trans lidí. Pouze mi to přijde jako zajímavý doklad tlaku společnosti na uniformitu.

⁵⁴ *Persona humana*; čl.8, § 4.

5.2 *Homosexualitatis problema*

List Kongregace pro nauku víry biskupům o pastorači homosexuálních osob vznikl jedenáct let po vydání dokumentu *Persona humana*, tedy v roce 1986. Reaguje na vzniklou diskusi, která následovala po zveřejnění předešlého dokumentu. Diskuze se vedla jak v laické veřejnosti, tak i v katolických kruzích. Jedním z výsledků diskuze byla formulace argumentů a vyjadřování názorů, které nebyly v souladu s naukou katolické církve. Kongregace považovala problém za natolik závažný a rozšířený, že se rozhodla sepsat list s instrukcemi pro biskupy o pastorači homosexuálních osob.⁵⁵

Nastalou znepokojivou situaci, ve společnosti a části církevních kruhů, která byla výsledkem uvažování o homosexuálním sklonu definovala takto: „Mezitím v diskusi, jež následovala po zveřejnění tohoto prohlášení (*Persona humana*), dal homosexuální stav podnět k přehnaně blahovlnným interpretacím, z nichž některé šly až tak daleko, že ho kvalifikovaly jako indiferentní nebo dokonce dobrý.“⁵⁶ Z této formulace je patrný nesouhlas nad danou situací a proto následuje stanovisko kongregace: „Je naopak třeba upřesnit, že zvláštní sklon homosexuální osoby, ačkoli není sám o sobě hříchem, přesto tvoří více nebo méně silnou tendenci k jednání z morálního hlediska vnitřně špatnému. To je důvod, proč musí být i sklon pokládán za objektivně nezřízený. Lidé s tímto sklonem by měli být předmětem zvláštní pastorační péče, aby nebyli náchylní věřit, že uskutečnění tohoto sklonu v homosexuálních vztazích je volbou mravně přijatelnou.“⁵⁷

Tato kapitola bude zaměřena na jednotlivé části dokumentu a v nich obsaženou interpretaci argumentů proti homosexualitě. Tvrzení učitelského úřadu budou dáována do kontextu s poznatky z předcházejících kapitol, a také s novými či doplňujícími fakty, tam kde jich bude potřeba k vyjasnění určité problematiky.

Tomuto dokumentu je věnováno více prostoru, oproti ostatním dokumentům, z prostého důvodu. Je jediným dokumentem, jehož tématem je výhradně homosexualita. Jak jsme si mohli všimnout, v ostatních příspěvcích, homosexualitě je věnováno vždy jen pár řádků. Proto se z *Homosexualitatis problema* dalo vytěžit velmi mnoho poznatků o postoji římsko-katolické církve k problému homosexuality.

---

⁵⁵ *Homosexualitatis problema*; čl. 1.

⁵⁶ *Homosexualitatis problema*; čl. 3.

⁵⁷ Tamtéž.

5.2.1 *Homosexualitatis problema* a zhodnocení práce s biblickými pasážemi o homosexualitě

Původ negativního pohledu na homosexualitu vyvozuje kongregace z Písma svatého.⁵⁸ Avšak biblická východiska odsuzující homosexuální jednání nejsou, stejně tak jako v dokumentu *Persona humana*, hlouběji rozpracovány. Laikovi jsou tak předkládána tvrzení, která nemůže sám zhodnotit, pokud nevyvine vlastní iniciativu. Na nutnosti vyvinout vlastní iniciativu není samozřejmě nic špatného. Problém je ve skutečnosti, že tuto iniciativu z valné většiny vyvíjí pouze lidé, jichž se nějakým způsobem dané téma týká. Tudíž většina lidí, kterým jsou daná tvrzení předkládána, přejímá za své jim poskytnuté názory.⁵⁹

Článek čtvrtý a pátý se zabývá relevancí biblických pasáží o homosexualitě. Na jednu stranu hodnotí jako těžce bludné a scestné názory, že mravní předpisy týkající se homosexuality byly kulturně a dějinně podmíněny a tudíž nejdou aplikovat na současný život.⁶⁰ (*Absurditu používání doslovného překladu textu a jeho aplikaci na záležitosti dnešního světa si můžeme uvědomit při četbě přílohy č.4.*) Ale na stranu druhou, hned po vyřčení tohoto hodnocení uznává, že biblická literatura byla dějinně, kulturně a myšlenkově ovlivňována. „Je jisté, že dnešní církev hlásá evangelium světu velmi odlišnému od světa starověkého. Právě tak svět, v němž byl sestaven Nový zákon, se značně změnil, ve srovnání se situací, v níž byla sepsána nebo sestavena svatá Písma židovského národa.“⁶¹ Nicméně ani tento fakt nemůže ovlivnit magisterium v jeho pohledu na homosexuální jednání. Zaštiťuje se tvrzením, že posvátné texty nejsou skutečně správně pochopeny, pokud se z nich vyvodí úvaha v rozporu s živou tradicí církve.⁶² (srov. Příloha 5; DV 10)

Opět budu pro širší informace odkazovat na 3. a 4. kapitolu této práce, a zde jen krátce k homosexualitě v Bibli. Nesporný je fakt, že Písma obou úmluv byla psána ve velmi dějinně a kulturně odlišném prostředí, které muselo autory ovlivňovat. Ani v jedné úmluvě se nenachází hodnocení homosexuálně orientovaných lidí,

---

⁵⁸ Viz. *Persona humana*; čl. 8, §4.

⁵⁹ _Exkurs: V této souvislosti v krátkosti navážu na kapitolu 3. bakalářské práce. V závěru je zmíněna skutečnost, že v novém katolickém překladu *Pentateuchu* úmyslně dochází v Gn 19:5-10 k posunutí významu hebrejského slova „yada“=např. poznat a je použito jako obcovat. Co je cílem takového překladu a jaký bude mít vliv na čtenáře laického čtenáře Bible? Zdánlivě neškodné zkonkretizování slova „yada“ čtenáři nabídne jasný výklad, který ale v původním textu vůbec není jednoznačný. Dochází zde k úpravě textu tak, aby zapadal přesně do soukolí názorů a tvrzení magisteria. Připomíná to tak trochu Orwellovo ministerstvo pravdy z románu 1984.

⁶⁰ *Homosexualitatis problema*; čl 4.

⁶¹ *Homosexualitatis problema*; čl. 5, § 1.

⁶² *Homosexualitatis problema*; čl.5, § 2.

zmiňováno je pouze homosexuální jednání. Odpověď je jednoduchá – k rozlišování homosexuálního jednání a homosexuální orientace došlo až v průběhu dějin, přesněji na konci 19. století. Pravdou je to, že v Bibli nacházíme několik zmínek o homosexuálním jednání, které je ostře odsuzováno. Pravdou je ale také skutečnost, že se jedná o homosexuální jednání jako prostředek k ponížení druhé osoby či jako součást kultických rituálů, jinak heterosexuálních mužů. Navíc lesbické jednání žen je zmiňováno pouze v Novém zákoně a to jen jednou a v jedné větě v Listu Římanům 1, 26 a také spíše konstatuje homosexuální jednání jinak heterosexuálních žen⁶³. Přenášení zodpovědnosti a odsuzování homosexuálního jednání heterosexuálních osob na homosexuálně orientované osoby je v kontextu těchto úvah nepřiměřené a ignoruje dosavadní poznatky v oblasti lidské sexuality.

5.2.2 *Homosexualitatis problema* a nauka církve o homosexualitě

Dokument *Homosexualitatis problema* odráží oficiální nauku církve o homosexualitě. Tato nauka nevychází ovšem pouze z Písma, jenž jsem představila v kapitole předchozí, ale také z tradiční nauky. Hodnotí a porovnávají homosexualitu, čehož je tento dokument příkladem. Před četbou této podkapitoly bychom si měli uvědomit, že v Písmu svatém není obsažena žádná nauka o homosexuální orientaci. Hodnocení magisteria v otázce homosexuality proto vychází z tradice a učení církve. To hodnotí a porovnává homosexualitu v rámci teologie stvoře, účelu lidské sexuality a charakteristických prvků manželství muže a ženy. Následující podkapitoly mají za cíl poskytnout základní vhled do těchto východisek a z nich plynoucích závěrů. Zároveň také nabídnou, pro rozšíření úhlu pohledu, alternativní varianty výkladu, které nejsou římsko-katolickou církví přijímány. V této podkapitole se tedy bude věnovat výše zmíněným důrazům a sama je doplním o alternativní výklad.

5.2.2.1 Teologie stvoření

Teologie stvoření vychází z knihy Genesis 1, 27-28 – „Bůh stvořil člověka aby byl jeho obrazem, jako muže a ženu je stvořil. A Bůh jim požehnal a řekl jim: Plodte a množte se a naplňte zemi.“. V šestém článku *Homosexualitatis problema* se tak můžeme dočíst, že „Lidské bytosti jsou tedy Boží stvoření, povolaná

---

⁶³ *Bible*;Ř 1, 26 „Proto je Bůh vydal v moc hanebných vášní. Jejich ženy zaměnily přirozený styk za nepřirozený stejně i muži zanechali přirozeného styku s ženami a vzplanuli žádostí jeden k druhému...“.

v komplementárnosti pohlaví odrážet vnitřní jednotu Stvořitele.⁶⁴ Z toho se vyvozuje, že homosexuální sklon je omyl, protože neodpovídá přirozenosti člověka a je odchylkou od Božího řádu. Člověk je buď mužem nebo ženou, tak a ne jinak jej Bůh stvořil.⁶⁵ (viz. Laun A.: *Homosexualita z katolického pohledu*; str.253)

V souvislosti s homosexualitou se také zmiňuje třetí kapitola Genesis, v které je popsána vzpoura člověka proti Stvořiteli a následné zatížení lidstva dědičným hříchem, který zatemňuje pravdu o člověku a způsobuje jeho zkaženost. Jedním z výsledků této zkaženosti je prý i homosexualita. Autoři dokumentu *Homosexualitatis problema* tuto zkaženost spatřují např. v příběhu sodomských mužů. Chybně ale tvrdí, že je zde vyjádřeno mravní odsouzení homosexuálních vztahů.⁶⁶ V příběhu o Sodomě nejsou popsány žádné homosexuální vztahy, pouze zlovolné úmysly se sexuálním podtextem, mající za cíl ponížit hosty Lota. Na lesby se tento odkaz aplikovat nedá už vůbec. Zdá se nepochopitelné vůbec uplatňovat tento příběh v dnešní době na rovnocenné vztahy lidí žijících s partnerem stejného pohlaví.

Dále jsou uvedena zbývající místa Starého i Nového zákona (*Lv 18,22 a 20,13; 1 Kor 6,9; Řím 1,18-32; 1 Tim 1,10*) která se vztahují k homosexuálnímu jednání. Vynecháno je Sd 19,1-30 popisující příběh o hříchu Gibejských. Příběh, téměř totožný s událostmi v Sodomě, až na jednu podstatnou skutečnost. Muž , kterého také mužští obyvatelé Gibeje chtěli „poznat“, totiž později popsal událost, která se udála následovně: „Gibejští občané měli v úmyslu mě zavraždit.“⁶⁷ Pro více informací o výše uvedených zmínkách odkazují opět na kapitoly 3 a 4. této práce.

V logickém rozporu s odsuzováním homosexuální orientace se nachází věta v čl.6 HP: „Bůh ve své nekonečné moudrosti a všemocné lásce volá k existenci naprosto veškerou skutečnost jako odlesk své dobroty.“ I homosexuálové jsou přece stvořeni Bohem, který jistě ví, proč nestvořil právě takto.

Na závěr, aby nebylo pochyb o postoji římsko-katolické církve k problému homosexuality, uvádím citát ze sborníku *Homosexualita z katolického pohledu*: „Nezvrátelný je názor, že homosexualita neodpovídá řádu stvoření a homosexuální

---

⁶⁴ *Homosexualitatis problema*; čl.6.

⁶⁵ Exkurs: Jen mimochodem si k předcházející větě dovoluji poznamenat, že gayové a lesby nemají problém se svou příslušností k mužské identitě (v případě gayů) a ženské identitě (v případě leseb). Vnímají se jako muži a ženy. Nic na genderové příslušnosti a prožívání nemění ani obecně vžitá, a často mylná, stereotypní představy o „zženštilosti“ gayů a „hrubosti“ leseb.

⁶⁶ *Homosexualitatis problema*; čl 6, § 2.

⁶⁷ *Bible*; Sd 19,5.

jednání je objektivně hříšné. Homosexualita je anomálie a není žádnou variantou stvoření, která by byla sice méněcenná, ale pořád ještě dobrá.“⁶⁸

5.2.2.1.1 Alternativní varianta výkladu stvoření

Mons. A. Laun ve sborníku *Homosexualita z katolického pohledu* tvrdí, že křesťanské kruhy lišící se v pohledu na homosexualitu od tradičního učení, tak činí na základě „dogmat“ hnutí homosexuálů. Odlišný pohled neodsuzující homosexualitu, z nějž plynou myšlenky a pozitivní postoje k homosexualitě shrnuje pod pojmem „homosexuální ideologie“. ⁶⁹ Celým sborníkem se jako červená nit táhne jakási paranoidní myšlenka o spiknutí homosexuálů s politiky, jehož výsledkem je regulace porodnosti a rozpad tradiční rodiny.

Tvrzení některých teologů, že homosexualita je legitimní variantou stvoření, je onou odlišnou variantou výkladu stvoření. Výklad homosexuality jako rovnocenné varianty přirozenosti poskytuje prostor pro schválení homosexuálního jednání homosexuálů. Projev lásky k partnerovi stejného pohlaví odpovídá totiž jejich podstatě, stvořené Bohem. Následně s tím souvisí změna morálního hodnocení homosexuálních aktů, gayů a leseb, jako mravně dobrých.

5.2.2.2 Hodnocení homosexuality v souvislosti s významem lidské sexuality

Nauka římsko-katolické církve o sexualitě vychází z Písma a následně na jeho základě bylo vybudováno tradiční církevní učení a vytvořeny normy lidské sexuality a jejích projevů.

1) *Písmo Svaté*; Geneze 1,27; 2,21-25. Bůh stvořil člověka jako svůj obraz. Stvořil je jako muže a ženu a přikázal jim, aby se milovali a množili. Splynutí muže a ženy, na tělesně-duševní úrovni, má být vyjádřením vnitřní jednoty Stvořitele. „Úplné oddání Otce Synovi a Syna Otci je v Bohu třetí osobou- Duchem Svatým.“⁷⁰ Radost a rozkoš, kterou spolu muž a žena mohou v tělesném výrazu své lásky zažívat, je analogickým obrazem lásky trojjediného Boha.

2) *Církevní učení* stanovuje dvě podmínky pro využití pohlavní síly, které musí být splněny aby odpovídala důstojnosti člověka jako obrazu Božímu.

---

⁶⁸ Laun A.: *Homo.z katolického pohledu*; s. 181.

⁶⁹ Laun A.: *Homo.z katolického pohledu*; s. 238.

⁷⁰ Tamtéž; str.187.

- První podmínkou je uskutečňování sexuálního života pouze v rámci řádného manželství.⁷¹ Církev vždy učila, že pouze v manželském soužití je lidská sexualita prožívána způsobem, který je důstojný člověka a odpovídá vůli Boha. Lidské důstojnosti se naopak příčí všechny formy projevu sexuality mimo manželství (např. mimo manželské styky, ale i masturbace atd.) a mají být proto z morálně-teologického pohledu odmítány. Avšak i sexuální projevy v rámci manželství mohou být z morálně-teologického hlediska nepřipustné např. pokud jsou uskutečňovány i přes ztrátu lásky k partnerovi; manželé používají antikoncepční prostředky, dochází k nepřirozenému styku atd.
- Lidská sexualita má finální účelnost- zplození dítěte, nového života. Otevřenost k předávání života je tedy podmínkou druhou.⁷² To znamená, že v žádném sexuálním styku nemá být vylučována možnost početí a tím předávání života. Odsuzována je proto hormonální antikoncepce, stejně tak i přerušovaná soulož rovněž i masturbace a samozřejmě homosexuální pohlavní styk.

Co plyne z výše zmíněného pro zhodnocení homosexuálního jednání? V souvislosti s významem lidské sexuality, podle stanoviska ŘKC, jsou závěry následující:

Homosexuální jednání je ze své vnitřní podstaty nezřízené a homosexuální úkony nesplňují základní podmínky pro schválení realizace sexuálních úkonů.⁷³ Východiskem tohoto úsudku je posouzení homosexuálního jednání z hlediska účelu sexuality. Ano, je pravdou, že v sexuálním spojení osob stejného pohlaví není možné dosáhnout předání života. Nebylo by však objektivní posuzovat homosexuálně orientované páry z hlediska produktivní stránky sexuálního pudu. Jednak by to znamenalo degradovat samotný pohlavní pud celé lidské populace jen a pouze na plození. Za druhé pak, snižovat láskyplné soužití homosexuálně cítících osob jen na úroveň sexuálního jednání je zavádějící a mylné.

Další překážkou pro souhlas s pohlavním stykem dvou osob stejného pohlaví je vykázaní pohlavního styku výhradně do oblasti manželského soužití.

---

⁷¹ Srov. KKC, č 2364.

⁷² Srov. KKC, č 2366.

⁷³ *Persona humana*; čl. 8.

5.2.2.2.1 Alternativní pohled na homosexualitu v souvislosti s lidskou sexualitou

ThDr. Jiří Skoblík ve své knize *Morálka v dialogu* uvádí, že ve prospěch gay a lesbické praxe jsou uváděna následující kritéria etické přijatelnosti jakékoli sexuální aktivity : zdravotně neškodí, druhému neubližuje, obohacuje život.⁷⁴ Konstatuje vývoj katolické sexuální etiky směrem k ocenění personálního významu sexuality a možnosti sexuální lásky bez oplodňování. Dochází k uvolňování spojení mezi sexualitou a reprodukcí. Tento vývoj „nahrává“ širšímu přijetí homosexuality. Jak jsme již četli v předcházející podkapitole, nemožnost reprodukce při homosexuálním styku je totiž jedním ze zásadních důvodů, proč je takové jednání katolickou církví odsuzováno.⁷⁵

Dále uvádí kritický postoj Mons. A.Launa, ze sborníku *Homosexualita z katolického pohledu*, k změně vnímání homosexuality v katolických kruzích: „Laun s politováním poznamenává, že se i v církvi ujímá představa homosexuality jako potlačované menšiny, jejíž práva nejsou respektována. Příznivá argumentace není uváděna pouze nekatolickými zastánci gay-lesbických aktivit, nýbrž také některými morálními teology.“⁷⁶ Příznivé hodnocení homosexuální otázky, v celé její šíři, tedy i s možností homosexuálního pohlavního styku, vychází z názoru, že gay-lesbická orientace je nezměnitelnou dispozicí mající cenu jako pramen lásky. Jinými slovy – konstitutivní homosexualita je varianta stvoření.

5.2.2.3 Homosexuální svazek versus manželství

Manželství je chápáno jako trvalý a jedinečný svazek muže a ženy. Římsko-katolická církev učí, že manželství je jednou ze sedmi svátostí. „Dík svátostnému charakteru svého manželství se muž a žena spojují nejhlubším způsobem a nerozlučně. Svátostné znamení dělá z jejich vzájemné sounáležitosti obraz Kristova vztahu k církvi.“⁷⁷ Manželská láska je popisována jako universální, zahrnující všechny stránky osoby. Týká se těla a pudů, síly citů i smyslů, touhy ducha a vůle.⁷⁸ Komplementarita

---

⁷⁴ Skoblík Jiří; *Morálka v dialogu*; str.165.

⁷⁵ Tamtéž.

⁷⁶ Tamtéž.

⁷⁷ *Familiaris Consortio*; čl.13, § 8.

⁷⁸ *Familiaris Consortio*; čl 13, § 10.

Exkurs : při vši účtě, která nepochybně manželskému svazku náleží, si dovoluji poznamenat, že výše uvedené rozvíjené stránky osoby jsou rozvíjeny a účastny v každém dlouhodobém svazku dvou milujících se partnerů. Není to dispozice, přístupná pouze heterosexuálním párům, ale obecné prožívání vztahu typické pro člověka. Cit a jeho prožívání není otázkou orientace, ale lidství

pohlaví napomáhá a vede k doplňování a jednotě manželů, kteří se darují sobě navzájem a tak mohou darovat i život svému potomkovi.⁷⁹

V souvislosti s tím je homosexuální jednání v dokumentu *Homosexualitatis problema* hodnoceno následovně: „Homosexuální počínání nevyjadřuje komplementárnost svazku schopného předávat život a je tedy v rozporu s posláním bytí prožívaného ve formě sebe-darování, v němž vidí evangelium přímo podstatu křesťanského života. To neznámá, že homosexuální osoby nejsou často šlechetné a schopné darovat se, jestliže však udržují homosexuální styk, pěstují v sobě nezřízený sexuální sklon, charakterizovaný zásadně zalíbením v sobě.“⁸⁰ Z poslední citace si můžeme vyvodit následující. V souvislosti s problematikou homosexuality se autoři dokumentu zaměřují opět jen na jeden aspekt a to na homosexuální jednání. Úplně je opomíjen, nebo v horším případě znevažován, citový vztah dvou osob stejného pohlaví, který je časem vyjádřen a uskutečňován i v sexuální oblasti. Měli bychom si uvědomit, že i pohlavní styk partnerů stejného pohlaví je výsledkem sebe-darování. V opačném případě bychom museli mluvit o znásilnění, které je charakterizováno jako nedobrovolný pohlavní styk, vynucený násilím na druhé osobě. Samozřejmě nikdo nezpochybňuje skutečnost, že homosexuální svazky jsou neplodné. Je to však dostatečný důvod pro odsuzování dobrovolného soužití osob stejného pohlaví?

Názor obsažený v poslední větě citace, že homosexuální styk je vyjádřením zalíbení v sobě, je pravděpodobně odvozován z Listu Římanům 1, 24-27. Pro sv. Pavla je homoerotika obrazným vyjádřením odpadnutím od uctívání Stvořitele k uctívání stvoření. Sv. Pavel odsuzuje sobectví a tak styk dvou lidí stejného pohlaví se jeví jako vhodné zobrazení sobectví osoby. Uskutečňování styku s osobou stejného pohlaví je prý „důkazem“ zalíbení v sobě. Opět odkazují kapitoly 4.1 a 4.1.1 které se více věnuje stylu a záměru sv. Pavla v Listu Římanům 1, 24-27. Zde jen zopakují, že se opět setkáváme s nepřesným a zúženým výkladem a použitím biblického textu. Je zvláštní, že osoba je posuzována jako sobec se zalíbením v sobě teprve po té, co praktikuje homosexuální styk. Přitom sobectví je jednou z vlastností, která je součástí osobnosti některých lidí. Není možné aby se člověk najednou stal sobcem, pokud praktikoval homosexuální styk.

---

⁷⁹ Skoblík Jiří, *Morálka v dialogu*, st. 137-140.

⁸⁰ *Homosexualitatis problema*; čl.7.

5.2.2.3.1 Alternativní pohled na manželství a homosexuální svazky

Jak už bylo řečeno v předešlé podkapitole, tak manželství je přisuzován zvláštní význam před ostatními lidský vztahy a je společností podporováno. Tato skutečnost je nepochybně správná. Vždyť v dobře fungujícím manželství jsou přítomny ideální podmínky pro plození dětí a jejich následnou výchovu. Zřejmě nikdo, rozumně uvažující, tento fakt nemůže zpochybňovat. Nicméně otázkou této podkapitoly je, zda není význam manželství, jako jediného přípustného a správného vztahu dvou lidí, přeceňován.

V evangeliu podle Marka 12, 18-27 je popsán rozhovor Ježíše se saduceji o vzkříšení. (viz příloha č.6) Ježíš, ve své odpovědi, vyvrací chybnou představu o vzkříšení jako o prodloužení pozemského života a jeho vztahů, právě naopak říká že: „Když vstanou z mrtvých, nežení se ani se nevdávají, ale jsou jako andělé v nebesích.“ (Mk 12,25)

Jaké závěry, z této Ježíšovy odpovědi, můžeme vyvodit pro hodnocení manželství? Odpověď můžeme nalézt v *Knižnici studijních textů Českobratrské církve evangelické, o problematice homosexuálních vztahů* vyjádřenou následovně: „Tato odpověď (Mk 12,25) naznačuje zřejmou relativizaci manželství : je tu chápáno jako vztah v eschatologické perspektivě dočasný, omezený pouze na pozemskou existenci člověka, jehož poslední výhled a naděje jsou modelovány mimo jeho sexuální určenost.“⁸¹ Podobně relativizuje určenost, a to i sexuální, sv. Pavel v Listu Galatským: „Již ne Žid ani Řek, již ne ani otrok ani svobodný, již ne ani muž ani žena: všichni jste přece jedno v Kristu Ježíši.“⁸² Skutečnost „bytí v Kristu“ všechna tato určení převažuje a zastihuje, relativizuje, znamená víc než ona. A tak od nynějška už nikoho neposuzujeme podle lidských měřítek (podle těla).

Podobně také v Druhém listu Korintským: „Ačkoli jsem dříve viděli Krista po lidsku (podle těla), nyní ho už takto neznáme. Kdo je v Kristu, je nové stvoření.“⁸³

Na závěr cituji z výše uvedené *Knižnice studijních materiálů o problematice homosexuálních vztahů*. „Vůči určenosti Kristem tedy všechny ostatní určenosti a danosti lidského života, byť danosti základní, nabývají teprve druhořadého významu.“⁸⁴

---

⁸¹ *Problematika homosexuálních vztahů*; str. 34.

⁸² *Bible*; Ga 3, 28.

⁸³ *Bible*; 2K 5,17.

⁸⁴ *Problematika homosexuálních vztahů*; str. 34.

Jaký vliv může mít relativizace sexuální určení člověka na posouzení homosexuálních vztahů? Podle autorů *Knižnice o Problematice homosexuálních vztahů* můžeme dojít ke dvěma závěrům.

- 1) Sexuální orientace není určujícím měřítkem pravého lidství (a manželský svazek jeho jediným možným naplněním). Měřítkem je pouze sám Kristus a pravé lidství je v něm darované. Sexuální orientace pak nemá být měřítkem podle kterého je člověk posuzován a hodnocen. Toto otevírá cestu k přijetí homosexuálů v církvi.
- 2) Zároveň nám není nabízen pohled na sexuální orientaci jako na absolutní danost, jejímuž puzení se musíme podřídit. Autoři uvádějí, že to platí jak pro homosexuály tak i pro heterosexuály. Zřejmě tedy mají na mysli možnost člověka ovládat své pudy a ventilovat je v určitých hranicích. Nebýt tedy pouze ve vleku svých vášní. (Pro představu o sexuálním chování uvádím přílohu č.7 shrnující Kinseyho zprávu o sexuálním chování lidí z r.1948)

5.2.3 *Homosexualitatis problema* a hodnocení dění kolem otázky homosexuální orientace

V článku sedmém, osmém a devátém se dozvídáme, že roste počet lidí, vně i uvnitř církve, vyvíjející nátlak na církev aby přijala homosexuální stav a legitimizovala homosexuální počínání. Magisterium nazývá skupiny, zabývající se prosazováním změny pohledu na homosexuály, nátlakovými skupinami, které vytváří klamnou propagandu. Upozorňování skupin na nespravedlivou diskriminaci hodnotí jako taktizování.

Opět v textu chybí pochopení problematiky homosexuálně orientovaných lidí v celé její šíři a hloubce. Opět magisterium používá výrazy vztahující se pouze na stav (homosexuální orientaci) a s ním spojené (homo)sexuální projevy. Vypouští a nezabývá se vztahem dvou lidí. Naprosto opomíjí pouto mezi partnery stejného pohlaví. Degraduje vztah pouze na sexuální úkony. O tom svědčí označení gayů a leseb za protagonisty homosexuálního proudu. Jako by homosexuálové byli herci či spíše exhibicionisté, kteří se snaží zviditelnit. Můžeme zde pozorovat jasné bagatelizování citů a vztahů homosexuálně orientovaných lidí. Dokládá to i další postoj, v němž magisterium tvrdí, že „Církev se nemůže znepokojovat vším tím, a tak v této

věci pevně zastává své stanovisko, které nelze měnit pod tlakem občanského zákonodárství nebo dočasné módy.⁸⁵

Dále, v článku devátém, magisterium vyjadřuje svůj velmi známý názor o ohrožení rodiny, pokud by se homosexualita stala přijatelnou a rovnocennou se sexuálním projevem manželské lásky. Věnujme zde místo krátké úvaze nad tímto tvrzením. Jak je zřejmé z předešlých řádků, magisterium se v tomto dokumentu vyjadřuje k otázce homosexuality vždy jen z pohledu homosexuálního jednání. Nereflektuje homosexuální svazek, partnerství a láskyplné soužití dvou osob stejného pohlaví. Hodnotí homosexuální jednání, a jak známo homosexuálního jednání je schopen i člověk jinak heterosexuálně založený (viz. *Kapitola 2.2 nebo také příloha č.7*). Nechce tedy spíš magisterium skrytě zabránit homosexuálnímu jednání jinak heterosexuálních osob? Takové jednání by totiž znamenalo ohrožení postoje k manželství. Zní to logičtěji než tvrzení, že 4 procentní menšina ohrožuje manželství a postoj většinové společnosti k němu, nemyslíte? S trochou nadsázky, nejsou náhodou všichni gayové a lesby poskytováni jako oběť za udržení mravů majoritní společnosti?

5.2.4 *Homosexualitatis problema* a úcta k důstojnosti lidí

V článku deset, se dočteme, že: „Je třeba silně litovat, že homosexuální lidé byli a stále ještě jsou předmětem urážek a násilností.“⁸⁶ Magisterium říká, že takové reakce zasluhují odsouzení, jelikož jsou projevem nedostatku úcty k druhým. Za povšimnutí stojí věta, v článku desátém, o důstojnosti každé osoby. Konstatuje, že tato důstojnost má být respektována slovy, skutky i zákonodárstvím. Ani jedno se však homosexuálně orientovaným lidem, kteří se nevzdali projevu své sexuality, od katolické církve nedostává. Naopak jsou nazýváni hříšníky, postiženými, neurotiky, a dalšími slovy s negativní konotací. Jejich život je hodnocen jako neuspokojující, bezvýhodný, sebestředný a hříšný. (Srov. *Laun A.- Homosexualita z katolického pohledu; např.st. 61-79*). Sexuální projevy jako vnitřně nezřízené a zvrácené. (Srov. *Katechismus katolické církve; č. 2357-2359*). V oblasti zákonodárství jen pomalu, a za silného nesouhlasu římsko katolické církve (více v kapitole 5.4) získávají homosexuálové alespoň základní práva, ošetřující soužití dvou osob stejného pohlaví.

---

⁸⁵ *Homosexualitatis problema*; čl. 9, § 3.

⁸⁶ *Homosexualitatis problema*; čl 10.

Kam vymizel respekt k důstojnosti homosexuální osoby, o kterém magisterium mluví? Nevyznívají slova o respektu naprázdno či jen aby zazněla? Odpověď, sice neuspokojivá, polovičatá a s nádechem paranoi, následuje v dalším paragrafu čl.10. V podstatě se dá shrnout následovně. Odsoudit násilí na homosexuálech neznamená jejich jednání schvalovat. Pokud se totiž homosexuální jednání uzná jako dobré, tak sílí ve společnosti scestné názory a praktiky a množí se iracionální a násilné reakce. Pokud jste v této odpovědi nenalezli odpověď, jste pozornými čtenáři. Co však článku dokumentu naprosto otevřeně čtenáři předkládají, je nepochopitelná snaha spojovat homosexualitu se vším špatným, a co víc, označovat homosexualitu za původce toho špatného.⁸⁷

Jedenáctý článek řeší, nakolik je homosexuální sklon výsledkem volby a zda je jedinec k homosexuálnímu chování nucen. Podle pro-homosexuálních argumentů se totiž homosexuál homosexuálem nestává nýbrž rodí. Jeho stav tak není výsledkem volby. Podle magisteria jsou však tato tvrzení neospravedlnitelná a škodlivá. I homosexuál má prý základní svobodu, která mu dává zvláštní důstojnost. K čemu má homosexuálovi tato svoboda napomáhat se dozvídáme vzápětí: „Pro tuto svobodu, stejně jako při každém odmítání zla, se jejich lidské úsilí, osvícené a podpořené Boží milostí, dokáže vyhnout homosexuální aktivitě.“⁸⁸

Jak je to tedy se svobodou a důstojností homosexuálů?

Odpověď budu čerpat ze sborníku *Homosexualita z katolického pohledu*: „Jako „*Imago Dei*“ (obraz Boží) má každá lidská bytost nezcizitelnou důstojnost. To platí neomezeně i pro osoby s homosexuálními sklony. I když si tento sklon člověk v mnoha případech svobodně nezvolil, zůstává mu svobodné rozhodnutí podlehnout tomuto sklonu nebo také ne.“⁸⁹ Jak je zřejmé z použití slova „*podlehnout*“, tak ŘKC se snaží onu svobodu, svým homosexuálně orientovaným věřícím, navést na své názorové koleje. Každému věřícímu je jasné, že pokud by se rozhodl pro aktivní život homosexuála⁹⁰ bude označen za hříšníka a setká se s odsouzením svého jednání. Takže homosexuálně orientovaný má jakoby svobodu rozhodnutí, ale jeho volba, pokud nebude v souladu s učením církve, nebude respektována.

---

⁸⁷ Exkurs: Co se stane, když je nějaká určitá skupina lidí, samozřejmě menšina, ustavičně popisována jako špatná či dokonce jako původce špatného? Lehce se stane terčem nebo ventilem negativních nálad a to jak jedinců, tak i širší společnosti. Ostatně o hrůzných následcích podněcované nenávisti se lidstvo mohlo, jen během minulého století, nejednou přesvědčit.

⁸⁸ *Homosexualitatis problema*; čl 11 § 2.

⁸⁹ Laun A, *Homosexualita z katolického pohledu*, str.193.

⁹⁰ Aktivním životem homosexuála rozumějme život homosexuálně orientovaného člověka i se sexuálním naplněním svazku. V žádném případě není slovem aktivní myšleno promiskuitní.

Tragikomicky poté působí tvrzení, že: „Jakkoli i sexualita ovlivňuje lidský život, lidskou osobnost nelze nikdy její sexualitou definovat. Neboť člověk tady není pro sexualitu, ale sexualita pro člověka“⁹¹ Pokud v tomto citátu totiž někteří vidíte jiskru naděje pro církevní souhlas s aktivním život homosexuálně orientovaných, budete zklamáni.

Toto tvrzení je základem pro vystavění argumentace o možnosti či spíše povinnosti homosexuálů vzdát se, pro ně přirozených, projevů své sexuální orientace.

Zbývající články 12 – 18 dokumentu jsou věnovány konkrétní pastorační činnosti homosexuálně orientovaných osob. Zařazeny proto budou v šesté kapitole o pastoraci.

5.3 Katechismus katolické církve

Katechismus katolické církve byl slavnostně předán církvi 7. prosince 1992 papežem Janem Pavlem II. Jak se můžeme dočíst v předmluvě k *Malému úvodu do Katechismu katolické církve* tak: „Pro všechny věřící je Katechismus „bezpečnou normou nauky církve“, která jim má pomoci víru lépe znát, hlouběji žít a přesvědčeněji předávat.“

Tématu homosexuality jsou věnovány pouze tři paragrafy šestého článku v druhém oddílu třetí části Katechismu. Třetí část Katechismu se věnuje životu křesťana a povolání člověka žít v Duchu. Způsob našeho života má odpovídat důstojnosti člověka. Proto jsou v druhém oddíle postupně rozpracovávány jednotlivá přikázání desatera Božích přikázání, které jsou návodem či ukazatelem, jak správně jednat, aby toto naše jednání odpovídalo Božím přikázání a plánu. Šestý článek se věnuje zevrubnému rozboru šestého přikázání (nesesmilníš), jeho smyslu a požadavkům z něj plynoucích. Také však vyjmenovává přestupky proti tomuto přikázání a příklady jeho porušování.

V následujících řádcích se budu věnovat rozboru umístění a kontextu pasáží o homosexualitě, způsobu argumentace o problematice homosexuality. (*V příloze č.8 jsou ony tři články k dispozici v plném znění*). Šesté přikázání bylo vždy bráno jako výpověď o lidské sexualitě. Zdá se nemožné, že by jedno slovo-nesesmilníš (nezcizoložíš)-mohlo vystihnout celou šíři a hloubku, kterou nesporně lidská sexualita disponuje. Obraz, který nám pak pod optikou jednostranného a strnulého pohledu

---

⁹¹ Laun A., *Homosexualita z katolického pohledu*; str.194.

na lidskou sexualitu vzniká, nemůže být komplexním zobrazením lidské sexuality. Je zobrazením pouze té části lidské sexuality, kterou jediné chce římsko-katolická církev vidět. Jedná se samozřejmě o heterosexuálně zaměřením. Pokusím se proto uvést určité okolnosti, které svědčí o jistém rozporu uvnitř římsko-katolické církve ohledně učení o sexualitě. Změna pohledu a hodnocení lidské sexuality by ve svém důsledku mohla postupně vést až k změně hodnocení homosexuality a homosexuálních vztahů, a to směrem k přijetí. Samozřejmě, že se tato změna přístupu římsko-katolické církve k homosexuálním svazkům nepohybuje v blízkém časovém horizontu, ale přesto již teď ji řada teologů navrhuje. Nechám zde proto zaznít jejich názory, jelikož i ony jsou součástí církevní pravdy ne-li pravdou o homosexualitě.

5.3.1 Homosexualita v Katechismu katolické církve

Jak již bylo uvedeno výše, homosexualita je zařazena v šestém článku, pojednávajícím o šestém přikázání – nesesmilniš (nezcizoložíš), druhého oddílu třetí části Katechismu. „Církevní tradice se dívala na šesté přikázání jako na celkový souhrn lidské sexuality“ a právě to je důvod, proč je homosexualita zařazena právě sem. Přestože se, teoreticky nahlíženo, homosexuální pár, žijící ve věrnosti, nedopouští přestoupení tohoto zákona, je sem paušálně zařazen každý homosexuál. Každý homosexuál se provinuje, pokud svou sexuální orientaci přijal a plně integroval do svého života. Navíc porušuje ctnost čistoty také tím, že žije pohlavním životem, přesto, že neuzavřel manželství a tedy by měl zachovávat čistotu. Tomuto porušování je však, vyostřeně řečeno, homosexuál vydán samotnou římsko-katolickou církví, která ještě ve třetím tisíciletí není schopná přijmout fakt, že homosexuálně orientovaní lidé jsou prostě homosexuální a chtějí, stejně jako heterosexuálně orientovaní lidé, spolu žít v uznávaném svazku.

Pojďme se nyní blíže věnovat obsahu oněch tří paragrafů, vyjadřujících se k homosexualitě.

Paragrafy věnované homosexualitě následují po paragrafech věnujících se teologii stvoření a komplementaritě pohlaví a po čistotě a porušování čistoty (např. chlípnost, masturbace, smilstvo, pornografie, prostituce, znásilnění)⁹². Homosexualita však není v těchto paragrafech o porušování čistoty zmiňována.

---

⁹² Každý křesťan je povolán k čistotě odpovídající jeho životnímu stavu. Existují tři způsoby ctnosti čistoty: manželský, vdovský a panenský.

První nepřesnosti, které se autoři, hned v prvním paragrafu, při vyjádření k homosexualitě dopouštějí, je popsání homosexuality pouze jako pohlavní přitažlivosti. Je to politováníhodné zjednodušování ba dokonce nepravda, kterou již nemůžeme omlouvat, jako tomu bylo např. u dokumentu *Persona humana*, počáteční neznalostí diskutované problematiky.

Homosexualita nemůže být zjednodušována pouze na sexuální oblast, protože její součástí je samozřejmě i emočně-citová složka. Vždyť stejně absurdní by bylo, kdyby se o heterosexualitě mluvilo pouze z perspektivy pohlavního aktu. Právě tento nesmyslně zjednodušený pohled se účastní na vzniku odporu části veřejnosti vůči homosexuálům. Lidé, kteří odsuzují homosexuální páry, nevidí a neuvědomují si, že i v homosexuálním vztahu existuje pouto hluboké lásky, stejně tak jako to můžeme pozorovat u heterosexuálních párů.

Dále v paragrafu se můžeme dočíst, že psychický zrod homosexuality zůstává z velké části nevysvětlitelný. Tato formulace svědčí o snaze definovat homosexualitu jako výsledek nepříznivých životních okolností, které vedou u jedince k jejímu vzniku. O tom, že homosexualita je zřejmě vrozená, se autoři nezmiňují vůbec. Takové vyjádření by totiž bylo v logickém rozporu s předchozí snahou včlenit vznik homosexuality pouze do oblasti psychiky.

Následuje hodnocení homosexuálních vztahů: „Tradice, opírající se o Písmo svaté, které představuje homosexuální vztahy jako velkou mravní spoušť, vždy prohlašovala, že „homosexuální úkony jsou vnitřně nezřízené“.⁹³ Zde se musíme zastavit a důrazně nesouhlasit s tímto tvrzením. Písmo svaté nikde nemluví o homosexuálních vztazích, ani je nehodnotí. Jediné k čemu se Písmo svaté vyjadřuje jsou homosexuální úkony, které ale nejsou pravděpodobně prováděny homosexuály, nýbrž heterosexuály jako součást kultických rituálů nebo jako čirá sexuální zvěle a násilí. Nebo také Sv.Pavel používá slovní obrazy homosexuálních aktů jako prostředek zobrazení jiné skutečnosti.(Více v kapitolách 3 a 4).

Hodnocení homosexuálních vztahů pokračuje klasickou výtkou a jedinou slabinou homosexuálních vztahů a tou je nemožnost zplodit dítě. Opět se zde autoři zaměřují pouze na pohlavní úkony a hodnotí homosexuální vztah pouze z perspektivy sexuálního styku a plození. Přitom na vztah muže a ženy se z této perspektivy, už několik desetiletí, nenahlíží. Změnu totiž přinesl 2.vatikánský koncil a jeho

---

⁹³ *Katechismus Katolické církve*, str. 574.

pastorální konstituce „*Gaudium et spes*“ ve které se nemluví o nadřazenosti či podřízenosti cílů manželství. Dokonce v struktuře dokumentu „*Gaudium et spes*“ je intimní společenství života a lásky v manželství uvedeno před plodností. Před 2.vatikánským koncilem byly cíle manželství stanoveny jasně-na prvním místě bylo plodění a výchova dětí. Můžeme se pouze ptát, proč jsou tedy na homosexuální vztahy uplatňovány kritéria, která už nejsou aplikována na heterosexuální svazky? Pravděpodobně to bude pouze tím, že nemožnost zplodit společně dítě je jediným rozdílem při porovnávání homosexuálního vztahu s heterosexuálním.

Nicméně římsko-katolická církev v závěru prvního paragrafu nachází rozdíly další. Tvrdí, že homosexuální úkony nejsou plodem opravdového citového a pohlavního doplňování se a v žádném případě nemohou být schvalovány. K tomuto neuvěřitelnému tvrzení můžeme dodat pouze jediné a tím je opačný názor, který zaznívá z úst některých teologů římsko-katolické církve. „ Zaměření na stejné pohlaví je variantou stvoření; pro homosexuální vztahy platí stejná kritéria jako pro heterosexuální, sexuální styk mezi osobami stejného pohlaví může být právě tak jako heterosexuální styk výrazem osobní lásky a hodnota úplného spojení nezávisí na tom, zda se jedná o styk mezi osobami stejného nebo opačného pohlaví.“⁹⁴

Druhý a třetí paragraf vyslovuje požadavky na homosexuální osoby. Jejich stav hodnotí jako zkoušku, jejímž cílem je dosahovat, prostřednictvím ctnosti sebeovládání, křesťanské dokonalosti. Ostatní by se měli vůči nim vyhnout jakékoli diskriminace, a přijímat je s úctou, soucitem a jemnocitem.

Po homosexuálně orientovaných lidech se žádá, aby prožili svůj život v dobrovolném celibátu. Tento náročný požadavek by však měl stát na oprávněných základech. A právě tyto pevné a relevantní základy, pro tak velký požadavek, římsko-katolická církev nemá, přestože se snaží tvrdit a argumentovat, že ano. Učení o homosexualitě nemůže být postaveno na zkreslených výkladech Písma svatého, ani na církevní tradici, která z chybného výkladu vychází a opírá se o něj. V sázce jsou totiž životy lidí, kteří mohou svůj život prožít buď ve spokojeném partnerství nebo se po zbytek života pouze trápit touhou po naplnění svých citů.

---

⁹⁴ Laun Andrea: *Homosexualita z katolického pohledu*, str.231.

5.4 Úvahy ohledně návrhů na právní uznání svazků mezi homosexuálními osobami

Vatikánský dokument, reagující na proces legalizace svazku homosexuálů, byl papežem Janem Pavlem II. schválen a následně vydán 3. června 2003. (v příloze č. 9 je dokument uveden v plném znění)

Od vydání dokumentu *Homosexualitatis problema* (List o pastorači homosexuálních osob) ho dělí 17 let a od dokumentu *Persona humana* (O některých otázkách sexuální etiky) dokonce víc jak čtvrt století-28 let. Dělí je tedy řada let, během nichž se mnoho změnilo. A to jak v celé společnosti, tak i v otázce homosexuality, a přístupu k ní. S postupujícím genetickým výzkumem se stává neoddiskutovatelným faktem, že homosexualita je vrozená, stejně jako heterosexualita.⁹⁵ (viz. příloha č.1). Homosexualita je stále menšinovou variantou sexuální orientace, jelikož tomu ani jinak nelze, ale naštěstí se gayům a lesbám pomalu dostává práv, na která jako svobodní občané každé jedné země, přestože jsou menšinou, mají právo.

Pro tuto práci bude dokument zajímavým materiálem, poskytujícím reflexi vývoje či stagnace římsko-katolické církve v přístupu k problematice homosexuálně orientovaných osob.

Hned z úvodních vět dokumentu je patrné, že hodnocení homosexuality římsko-katolickou církví se nikam neposunulo. Homosexualita je vylíčena jako znepokojující morální a sociální jev. Obavy prý vyvolává jak v zemích, kde nepředstavuje významné právní problémy. (rozumějme v zemích se silně proti-homosexuálními tendencemi, kde se společenská diskuze nad registrovaným partnerstvím neotvírá a proto nemůže působit ony zmiňované „problémy“), tak i v zemích, kde se chystá či už je uzákoněno partnerské soužití homosexuálů.⁹⁶

Stejně tak označení homosexuálně orientovaných lidí za „ty, kteří trpí touto anomálií“⁹⁷ zřejmě nesvědčí o změně přístupu k problematice homosexuality.

Kongregace pro nauku víry předesílá v 1. článku dokumentu, že *Úvahy* neobsahují nové doktrinální části, mají sloužit pouze jako souhrn základních bodů k problematice homosexuality a jako zdroj argumentů, které mohou biskupové využít pro tvorbu konkrétnějších zásahů, ochraňujících a podporujících důstojnost manželství

---

⁹⁵ Exkurs: Už roku 1991 genetička Anne Moirová hovořila o výsledcích svého výzkumu, který potvrdil, že homosexualita je záležitostí genetických faktorů, nikoli volby.

⁹⁶ Exkurs: Toto tvrzení se vzhledem k statistickým údajům o nadpoloviční většině obyvatel podporujících registrované partnerství v zemích, kde bylo či bude uzákoněno, jeví nepravdivým. Pokud se magisterium chce zaštitit tvrzením, že má na mysli jen věřící, nemůže uspět. V poslední větě 1. článku se jasně píše, že tento dokument je určen pro všechny osoby.

⁹⁷ Srov. *Úvahy ohledně návrhů na právní uznání svazků mezi homosexuálními osobami*; čl. 4.

a stabilitu společnosti. Dále má být návodem přístupu k legislativě pro katolické politiky. Argumenty z *Úvah* jsou určeny také pro všechny, i ty kteří nevěří v Krista, zkrátka pro: „Všechny osoby angažující se při podpoře a obraně obecného blaha společnosti.“⁹⁸

Z formulace této poslední věty očividně působí duch netolerance, zaštitěný, pro mnohé vábivou a působivou vizí podpory a obrany blaha společnosti. Opět se zde nesmyslně popisují homosexuálové, přesněji tedy jejich soužití, jako hrozba společnosti a jejího blaha. Rozhodnutí zůstává tedy na zdravém rozumu každého člověka.

V následujících podkapitolách se postupně budeme věnovat zbylým kapitolám dokumentu. Sled kapitol bude totožný se strukturou dokumentu.

5.4.1. Povaha manželství a jeho nezczitelné rysy

V dokumentu tato kapitola nejprve shrnuje ve dvou člancích, ve 2.a 3. článku, učení církve o manželství. Více se mu zde věnovat nebudu, a odkazuji na přílohu č. 9, kde je téma manželství již zpracováno autory dokumentu.

Článek 4 obsahuje jasné a nekompromisní rozhodnutí kongregace pro nauku víry v otázce homosexuálních svazků: „Neexistují absolutně žádné důvody pro posuzování homosexuálních svazků tak, že by byly jakkoli podobné nebo dokonce vzdáleně analogické Božímu záměru s manželstvím a rodinou. Manželství je svaté, zatímco homosexuální skutky jdou proti přirozenému mravnímu zákonu. Homosexuální skutky odlučují pohlavní úkon od předávání života. Nejsou plodem opravdového citového doplňování se. V žádném případě nemohou být schvalovány“⁹⁹

Skutečnost neplodnosti svazku homosexuálně orientovaných lidí, pocitují, sami gayové a lesby, jako velkou nevýhodu svého vztahu. Nicméně se musíme ptát, zda je tento fakt natolik pádný, aby se proto mohl odsoudit celý jedinečný láskyplný vztah dvou lidí? Je tato nemožnost společně počít nový život natolik vážná, aby *magisterium* mohlo znevažovat soužití dvou lidí stejného pohlaví?

Stejně tak se musíme ptát, proč autoři dokumentu, když hodnotí manželství (zjednodušeně ho můžeme nazvat jako celoživotní svazek dvou lidí) a homosexuální svazek, tak homosexuální svazek (také přece svazek dvou lidí) redukuje na homosexuální skutky. Bagatelizování vztahu homosexuálně orientovaných osob

---

⁹⁸ Srov. *Úvahy ohledně návrhů na právní uznání svazků mezi homosexuálními osobami*; čl. 1.

⁹⁹ *Úvahy ohledně návrhů na právní uznání svazků mezi homosexuálními osobami*; čl.4.

a jeho charakterizování jen sexuální stránkou vztahu svědčí buď o neznalosti tématu homosexuální orientace, v tom případě je na pováženou výpovědní hodnota dokumentu; nebo svědčí o záměrné degradaci homosexuálního vztahu před společností.

Dále článek 4. odkazuje na odsouzení homosexuálních skutků v Písmu svatém. Opět odkazují na 3. a 4.kapitolu, která se pasážím o homosexualitě v Bibli hlouběji věnuje. Zopakují jen, že biblické pasáže se vztahují k homosexuálnímu chování, které mělo kultický charakter nebo formu prostituce či složilo jako obrazné vyjádření. O homosexuálním vztahu se však Starý ani Nový zákon nezmiňují.

Nicméně morální odsouzení homosexuálních skutků je katolickou tradicí jednoznačně přijímáno.¹⁰⁰ Stále znovu se můžeme ptát, proč se zrovna v případě homosexuality využívá doslovného výkladu biblického textu, když je známo, že se často vyjadřuje v obrazné rovině a o pasážích s odkazem na homosexuální skutky to platí dvojnásob.

V závěru magisterium čerpá z článků Katechismu katolické církve o tom, že lidé s homosexuálními sklony mají být přijímáni s úctou, soucitem a jemnocitem. Jako ostatní křesťané jsou povoláni žít ctí čistoty, protože homosexuální sklony odporují přirozenému zákonu a homosexuální úkony jsou hříchy proti čistotě.¹⁰¹

5.4.2 Postoj římsko-katolické církve k problému homosexuálních svazků

Podpora, legislativního zakotvení homosexuálních svazků, zdůvodňovaná ohledem na práva určité skupiny obyvatel a za účelem uchránění od diskriminace, je magisteriem hodnocena jako záminka.¹⁰²

Jak se můžeme dočíst v článku 5., tak postoj římsko-katolické církve k „problému“ homosexuálních svazků se liší v závislosti na míře tolerance a legitimize v jednotlivých zemích.

- V zemích, kde neexistuje uznání homosexuálních svazků, je postup následující. Jednak musí křesťané podávat svědectví o celé mravní pravdě, která je v rozporu se schvalováním homosexuálních skutků, a zároveň chránit před nespravedlivou diskriminací homosexuálních osob. Zároveň varuje před zneužitím této své tolerance k službě pro-homosexuální ideologie. Vládám se má připomínat, že musí tento jev držet v určitých mezích, aby se uchránila obecná

---

¹⁰⁰ Srov. *Úvahy ohledně návrhů na právní uznání svazků mezi homosexuálními osobami*; čl.4. § 2.

¹⁰¹ Srov. *Úvahy ohledně návrhů na právní uznání svazků mezi homosexuálními osobami*; čl.4. § 3.

¹⁰² Srov. *Úvahy ohledně návrhů na právní uznání svazků mezi homosexuálními osobami*; čl 5.

morálka a aby mladí nedošli k chybným úvahám o sexualitě a manželství, což by přispělo k rozšíření tohoto jevu.

Jinak řečeno, diskriminace se má vyhýbat výpadům na homosexuály, kteří žijí v čistotě. Obecná morálka má však být, mimo jiné, chráněna skrze diskriminaci homosexuálních osob. Jakékoli argumenty a aktivity na podporu homosexuálních vztahů jsou hodnoceny jako ideologie. Dokonce se zde setkáváme se scestným názorem, že homosexualita může být „nakažlivá“. Tento názor je zastaralý a ignoruje dostupná fakta z oblasti genetického výzkumu. (Viz příloha č.1). Zároveň tvrzení, že může dojít k rozšíření homosexuality, se jeví jako smyšlenka, která není podložena žádným faktem. (Pro názornou představu o nemožnosti volby sexuální orientace příloha č.10)

5.4.3 Rozumové argumenty proti uznání homosexuálních svazků

Dokument věnuje velký prostor k předložení rozumových argumentů proti uznání homosexuálních svazků. Argumenty jsou rozdělené podle různých hledisek do pěti skupin, kterým zde bude nyní věnováno místo.

I. Z hlediska zdravého rozumu

V prvním odstavci článku 6 dokumentu, jeho autoři, konstatují, že občanská práva nepokrývají, ani nemohou pokrývat, celou oblast morálních práv. Nicméně občanské právo musí být v souladu se zdravým rozumem a svědomím. Legitimnost zákona je pak měřena dvěma aspekty. Jednak je zákon legitimní potud, pokud je v souladu s přirozeným mravním zákonem, a za další je legitimní pokud respektuje neodcizitelná práva každé osoby. Podle *magisteria* jsou zákony schvalující homosexuální svazky v protikladu ke zdravému rozumu, protože poskytují homosexuálům obdobné právní záruky jako jsou dávány manželství. Tímto stát porušuje svou povinnost podporovat a chránit manželství jako instituci, která je pro obecné blaho zásadní¹⁰³

Druhý paragraf se věnuje skutečnosti, která, podle *magisteria*, vyvstane po právním uznání homosexuálních svazků. Je prý rozdíl mezi homosexuálním chováním jako soukromým jevem a právním uznáním tohoto chování. Pokud se homosexuální vztah stane institucí v právní struktuře, tak by mohlo dojít ke změnám v celé organizaci

---

¹⁰³ Srov. *Úvahy ohledně návrhů na právní uznání svazků mezi homosexuálními osobami*; čl 6. § 2.

společnosti, které jsou v protikladu k obecnému blahu. Především by se zastřely určité základní mravní hodnoty a způsobilo by to znehodnocení instituce manželství.

Z výše uvedených odstavců je patrná starost o zachování manželství jako vážené a jedinečné instituce. Nicméně, autoři dokumentu by si měli uvědomit, že to není homosexualita, co ohrožuje postoj společnosti k manželství, a zaměřit svůj boj za záchranu manželství jiným směrem. Navíc obava, že právní úprava soužití osob stejného pohlaví oslabí manželství jako instituci je neopodstatněná. Jednak tato právní úprava ošetřuje vztahy homosexuálů, takže heterosexuálové nemohou využít možnosti pouze se zaregistrovat a nevstupovat do manželství. Hlavně však je třeba připomenout, že existuje v občanském zákoníku již dlouhou dobu právní označení druh/družka, které bere v potaz právě nesezdané páry. Mimo to, si i magisterium uvědomuje, jak dokládá 3. paragraf článku 6 dokumentu, otázku: „Jak může zákon protirečit obecnému blahu, pokud nenařizuje žádný konkrétní způsob chování, ale prostě poskytuje právní uznání de facto realitě, která nevypadá, že by někomu způsobovala bezpráví.“¹⁰⁴

Magisterium by mělo více, ve svých vyjádřeních k neoprávněnosti zákona o registrovaném svazku homosexuálně orientovaných osob, pamatovat na svá slova o respektu k neodcizitelným právům každé osoby.

II. Z hlediska biologického a antropologického

V prvním paragrafu článku 7 magisterium tvrdí, že: „Homosexuální svazky naprosto postrádají biologické a antropologické prvky manželství a rodiny. Takové svazky nejsou s to řádně přispívat k plození a přežití lidské rasy.“¹⁰⁵

Paragraf druhý konstatuje, že homosexuální svazky postrádají manželský rozměr, ve kterém jedině má sexualita lidský a řádný způsob, protože vyjadřuje a podporuje spolupráci obou pohlaví a je otevřena k předávání života.¹⁰⁶ (*pro více informací o srovnání manželství a homosexuálního vztahu odkazují a kapitolu 5.2*)

Třetí paragraf se vyslovuje proti možnosti péče o děti ze strany homosexuálů. Autoři se odkazují na zkušenosti, podle kterých děti, které vyrůstají v péči homosexuálního páru, budou trpět překážkami ve svém rozvoji. Toto prostředí prý nevede k plnému lidskému rozvoji, protože děti jsou ochuzeny o zkušenosti

---

¹⁰⁴ Úvahy ohledně návrhů na právní uznání svazků mezi homosexuálními osobami; čl 6 § 3.

¹⁰⁵ Úvahy ohledně návrhů na právní uznání svazků mezi homosexuálními osobami; čl 7. § 1.

¹⁰⁶ Srov. Úvahy ohledně návrhů na právní uznání svazků mezi homosexuálními osobami; čl 7. § 2.

mateřské či otcovské lásky. Adopce dětí homosexuálními páry je dokonce klasifikována jako násilí na dětech. Autoři dokumentu se odvolávají na Úmluvu Spojených národů o právech dítěte, v níž je řečeno, že se musí brát výsostný ohled na nejlepší zájmy dítěte. Bohužel magisterium nepodkládá tento svůj názor, o „škodlivosti“ péče homosexuálů, o žádná fakta či výsledky výzkumů. Zřejmě to bude tím, že žádná taková fakta neexistují. Je třeba se ptát, zda v souvislosti s nejlepšími zájmy dítěte je lepší nechat dítě vyrůstat v prostředí ústavní péče, a tak ho ochudit jak o mateřskou, tak i otcovskou lásku nebo dovolit adopci dětí či pěstounskou péči homosexuálnímu páru a umožnit tak dítěti prožít svůj život v rodinném prostředí naplněném láskou.

III. Z hlediska sociálního řádu

V prvním paragrafu článku osm je vyzdvížena role a zásluha manželství na stabilitě společnosti. Právním uznáním homosexuálních svazků by prý došlo k předefinování manželství, které by tak ztratilo svou jedinečnost a utrpělo by tím blaho společnosti. Jednání státu, který právně uznává homosexuální svazky, je hodnoceno jako svévolné.

Následně druhý a třetí paragraf zdůvodňuje proč nemají mít homosexuální páry možnost vstoupit do právně uznávaného svazku. Jednak, podle magistera, neuznání homosexuálních svazků není diskriminací ani nespravedlností, ba naopak spravedlnost vyžaduje neuznání těchto svazků. Dalším důvodem neuznání homosexuálních svazků je to, že tyto svazky narušují řádný rozvoj jedince a lidské společnosti

IV. Z právního hlediska

V prvním paragrafu článku 9. je zdůvodňováno, proč nemají být na homosexuální svazky brány ohledy. „Jelikož manželské páry zaručují posloupnost generací a jsou proto eminentně součástí veřejného zájmu, dává jim občanské právo institucionální uznání. Na druhou stranu homosexuální svazky nepotřebují zvláštní pozornost z právního hlediska, jelikož nevykonávají tuto funkci pro obecné blaho.“¹⁰⁷

5.4.4 Závěr dokumentu

V závěru dokumentu jsou zopakovány názory z předešlých kapitol o nutnosti zachování blaha společnosti, což vyžaduje aby nebyly homosexuální svazky právně

---

¹⁰⁷ *Úvahy ohledně právního uznání svazků mezi homosexuálními osobami*, čl 9 § 1.

uznány. „Církev učí, že respekt vůči homosexuálním osobám nemůže jakkoli vést ke schvalování homosexuálního chování nebo k právnímu uznání homosexuálních svazků.“¹⁰⁸

5.5 Dílčí závěr

Hlavním znakem církevních dokumentů, které se okrajově zmiňují či cele věnují problematice homosexuality, je nepochopení. Jednak způsob, jakým jsou homosexuálně orientovaní lidé označováni, je nepřijatelný. Označování jsou např. jako „ti s anomálií“, „ti, kteří trpí deformací“ „ti s poškozenou soustavou“, „ti, kteří jsou sebe střední a sobečtí“. Dále autoři dokumentů hodnotí homosexuální vztahy pouze z perspektivy sexuálního spojení. Konstatování, že homosexuální jednání je nemorální a je Bibli odsuzováno je pro římsko-katolickou církev dostačující k odsouzení vztahu mezi homosexuálními osob. Nic na tom nemění ani skutečnost, že biblické pasáže odsuzují homosexuální jednání, které bylo součástí kultických rituálů nebo sloužilo v textu jako gradační element příběhu. Navíc je homosexuálním vztahům dokonce odpíráno, že jsou založeny na vzájemné lásce.

6. Pastorce homosexuálních osob

V této kapitole se budu věnovat přístupu k homosexuálům při pastorační činnosti. Pastorační přístup je ovlivněn všemi aspekty církevní nauky a tradice, které byly postupně zmiňovány v předešlých kapitolách. Právě v pastorační činnosti se uvádějí do praxe limity a perspektivy osob s homosexuální orientací. Především budu čerpat z článků 12-18 dokumentu *Homosexualitatis problema* (List Kongregace pro nauku víry biskupům o pastorači homosexuálních osob), ke kterému i odkazuji (viz kapitola 5.2). Pastorce totiž samozřejmě vychází z nauky a tradice římsko-katolické církve a navazuje na ní. Vzhledem k tomu, že považuji východiska k pastorači homosexuálních osob za dostatečně zpracované v kapitole 5.2, nebudu se k nim již vracet a odkazuji čtenáře ke zmiňované kapitole.

Jelikož je pastorce homosexuálních osob vcelku jednoznačná věnuji následně část prostoru také uvedení příkladu jedné organizace věnující se pastorači homosexuálních osob.

---

¹⁰⁸ *Úvahy ohledně právního uznání svazků mezi homosexuálními osobami*, čl 11 § 1.

6.1 Co má dělat homosexuální člověk, který chce následovat Pána?

Touto otázkou začíná článek 12. dokumentu *Homosexualitatis problema*. Podívejme se proto nyní na odpověď, kterou můžeme vyčíst z následujících řádků dokumentu. Co je tedy nabízeno člověku s homosexuální orientací, který chce být zároveň členem katolické církve i člověkem žijícím v souladu se svou orientací? Odpověď zní: „Zásadně jsou tito lidé povoláni uskutečňovat Boží vůli ve svém životě tím, že s obětí kříže Krista Pána spojí utrpení a nesnáze, které sami mohou zakoušet vlivem svého sklonu. Jako každý křesťan jsou i homosexuálové povoláni žít v čistotě.“¹⁰⁹ Z toho plyne, že homosexuálním mužům a ženám je nabízeno jediné, prožít celý svůj život v celibátu. Je na ně kladen tak velký požadavek, jako na žádného jiného křesťana. Vždyť na heterosexuální osoby je kladen požadavek žít v čistotě pouze v určitých obdobích jejich života. A co se týče kněží, ti si svůj život v celibátu sami volí. Po homosexuálech je tedy vyžadováno něco, co u ostatních nemá obdoby. Navíc není již vůbec jisté, zda tento požadavek římsko-katolické církve je opodstatněný. Samozřejmě je nám předkládáno učení církve, ve kterém není místo pro homosexuály, žijící svůj život ve spokojené shodě se svou sexuální orientací. Zároveň však, jak jsme si již mohli dobře uvědomit v předešlých kapitolách, učení římsko-katolické církve o homosexualitě je vystavěno na vratkých a polopravdivých základech. Požadavek celibátu homosexuálních osob se jeví jako neopodstatněný a přehnaný. Je na škodu samotné římsko-katolické církve, že na „odstrašujícím“ příkladu homosexuálů představuje svoji nauku o sexualitě světu. Římsko-katolická církev v podstatě využívá odsuzování homosexuálů k propagaci své nauky o sexualitě a snaží se působit na kazící se heterosexuální část lidstva.

6.2 Odpovědnost pastýřů

Jak se mají chovat a jaký postoj mají zachovávat kněží k homosexuálním osobám? To je obsahem 13-18 článku dokumentu *Homosexualitatis problema*, kterým se teď budeme zkráceně věnovat.

Východiskem pro práci s homosexuálními osobami je, podle 13. článku *Homosexualitatis problema*, přesvědčení, že nabádat homosexuály k životu v čistotě odpovídá Boží vůli. Správná pastorece musí být v souladu s naukou církve, přesněji :

---

¹⁰⁹ *Homosexualitatis problema*, čl 12, § 1 a 4.

„Žádný autentický pastorační program nemůže zahrnovat organizace, v nichž se sdružují homosexuální lidé, aniž by byl jasně vysloven nemorální charakter homosexuální aktivity.“¹¹⁰ To vše je zaštitěno heslem : co je pravdivé, může být nakonec i pastorační.

V souvislosti s již výše zmiňovanou nepřesností výkladu biblických pasáží o homosexualitě, na které také je vystavěna nauka proti homosexualitě, působí toto heslo paradoxně.

Pastorace homosexuálních osob by měla vypadat následovně: „Pravý pastorační program pomůže homosexuálním osobám na všech úrovních jejich duchovního života svátostmi, zvláště častým a upřímným přistupováním ke svátosti smíření, modlitbou, svědectvím, radami a individuálním vedením.“¹¹¹

V následující podkapitole je, pro jasnější představu, blíže uvedena konkrétní organizace věnující se podpoře homosexuálů v čistotě.

6.2.1 Pastorace v praxi - organizace *Courage*

Courage je římsko-katolická organizace, která jako jediná svého druhu je schvalována Vatikánem. Věnuje se homosexuálním osobám, které mají zájem změnit, přesněji opustit, svůj „životní styl“ spojený s komunitou homosexuálů a žít životem podle pravdy evangelia a v souladu s učením římsko-katolické církve. Jedná se o náročnou proměnu života jednotlivce, a právě proto zakladatelé zvolili název *Courage*, což v překladu znamená odvaha. Při pomoci jednotlivcům lépe pochopit a ocenit učení církve, *Courage* šíří pozvání církve zakusit svobodu života v čistotě. Životem v čistotě člověk nachází větší svobodu, pokoj a milost, a roste hlouběji duchovně a zraleji v Kristu.

Od doby svého vzniku, v roce 1980, je proto cílem aktivit organizace *Courage* pastoračně působit na tyto lidi a vést je k poznání, že mají zasvětit svůj život Ježíši Kristu. *Courage* se také vždy snažila poskytnout určitou pomoc i rodinám, přátelům a všem, kteří jsou určitým způsobem vtaženi do řešení problematiky homosexuální orientace.

---

¹¹⁰ *Homosexualitatis problema*, čl. 15.

¹¹¹ Tamtéž.

6.2.1.1 .Principy a metody práce *Courage*

Podle katolického kněze, poskytujícího pastorační péči členům *Courage*, J. Harveye vyvinula *Courage* první opravdový program vnitřní očisty. Vnitřní očistou je označován proces odříkání, zdržování se nedovolených sexuálních aktivit a boj se žádostivostí (jako je např. pornografie a masturbace). Celý proces by měl vést k cudnosti a je závislý na modlitbě a milosti Boží.

Členové *Courage* se snaží dosáhnout cudnosti a k tomu jim má napomáhat naplnění následujících pěti cílů:

- I. . Prvním a základním cílem je úplný souhlas s učením římsko-katolické církve ohledně homosexuality. Učení římsko-katolické církve je jednoznačně proti homosexuálním aktům, které jsou hodnoceny jako samy o sobě špatné a svou podstatou nemorální. Co se týče homosexuálního sklonu, tak tento není hodnocen jako hříšný, ale jako objektivně v nepořádku. Není totiž „normální“ toužit po osobě stejného pohlaví, když Bohem je dána a dovolena pouze touha po osobě opačného pohlaví.

V souladu s výkladem učení o stvoření, jako stvoření muže a ženy, kteří jsou apriori heterosexuálními bytostmi, se otvírá prostor pro rozvíjení teorií o původu homosexuality. Homosexualita je nahlížena jako důsledek nepříznivého rodinného prostředí či výsledek svedení druhou osobou, nebo také jako vědomá volba homosexuálního způsobu života.¹¹²

Při vstupu od *Courage* je každý zkoušen a prověřován. Pokud by nesouhlasil s naukou římsko-katolické církve o homosexualitě nebo měl pochybnosti, o nemorálnosti sexuálních aktů mezi osobami stejného pohlaví, nesmí

---

¹¹² *Exkurs*: Krátce se zde budu věnovat těmto zmíněným teoriím o původu homosexuality, z pohledu jejich odpůrců.

Původ homosexuality z nepříznivého rodinného prostředí je definován jako prostředí v němž se dané osobě nepodařilo identifikovat s postavou rodiče stejného pohlaví. Pokud však homosexuál uvádí, že s rodičem stejného pohlaví neměl problém, přejde se k tvrzení, že tedy nezískal citovou vazbu k rodiči opačného pohlaví. Dovolte mi otázku-nebyli bychom podle tohoto modelu téměř všichni homosexuály?

Teorii svedení, v níž je původ homosexuality vysvětlován svedením druhou osobou, se již dlouhá léta nepřikládá téměř žádný význam. Pokud je totiž člověk heterosexuální, zůstane heterosexuálem, i kdyby došlo k praktikování homosexuálních aktů.

Nejnepravděpodobnější teorií původu homosexuality je teorie vědomé volby. Proč by si heterosexuál volil složitější způsob života, díky kterému by byl vystaven předsudkům, nenávisti a diskriminaci? Navíc pokud je někdo heterosexuál, tak je přitahován k osobě opačného pohlaví a nemá důvod vyhledávat homosexuální partnery.

do *Courage* vstoupit, dokud tyto pochybnosti nepřekoná. J. Harvey tento požadavek zdůvodňuje tím, že toto učení není určené k debatám.

Nově příchozím jsou k dispozici kněží, kteří jim dávají rady pro praxi života v cudnosti a potvrzují svou spolupráci na boji o cudnost nově příchozího.

II. První členové určili za druhý cíl *Courage* rozvoj vnitřního duchovního života s Ježíšem Kristem. Modlitba a vědomí přítomnosti Kristovi totiž napomáhá snadněji se vypořádat s pokušeními vášně, ovládnout fantazii a útěky do světa sexuálních pokušení. Proto se členové *Courage* snaží zasvětit životu Kristu a službě ostatním, věnují se duchovnímu čtení, modlitbám, meditacím, často navštěvují mši svatou, svatou zpověď a uctívají svatou eucharistii.

III. Na předešlý cíl navazuje cíl pečovat o ducha společenství. Naplňováním tohoto cíle se členové povzbuzují ve svém boji s homosexuálními sklony a pokušeními. Děje se tak formou skupinové terapie, (podobnou způsobu práce skupin anonymních alkoholiků), kde si jeden s druhým vyměňují myšlenky a zkušenosti. Diskutováním o pokušení k homosexuálním aktům docházejí prý členové k názoru, že homosexualita je spojena s různými emocionálními problémy. V diskusních skupinách *Courage* má každý podporu ostatních. Co se týče obsahů rozhovorů, tak se na ně samozřejmě vztahuje slib mlčenlivosti. Členové mají také právo na anonymitu.

Úlohou vedoucího diskuze je pomáhat jednotlivci, podívat se hluboko do jeho minulosti a použít při tom metodu sv. Augustina.¹¹³

Členové *Courage* vyhledávají pravidelně u svých kněží pomoc v oblasti svých emocionálních problémů. Často jsou odkazováni na pomoc psychologa nebo psychiatra, který ovšem musí zastávat shodné stanovisko s učitelským úřadem katolické církve v otázce homosexuality. Se souhlasem člena může kněz s tímto psychologem hovořit o problémech klienta.

Mnoho členů *Courage* se také snaží rozvinout erotický sklon k opačnému pohlaví. Věří totiž, že tato proměna je možná. Členy *Courage* je tato proměna

---

¹¹³ Metoda vnitřního pohledu pomocí modlitby, spojená s pravidelnou diskusí o osobním životě jednoho každého uvnitř skupiny.

nazývána návratem k heterosexuality. Souvisí to s názorem, že lidé se rodí heterosexuální. Nicméně jsou svými pastory upozorňováni, že spojení s Kristem v modlitbě je důležitější než změna sexuální orientace. Důvodem toho jsou výsledky vědeckých výzkumů, které napovídají, že homosexualita je vrozená. (viz příloha č.1).

Průběh schůzek Courage:

Schůzky skupiny začínají a končí modlitbou. Poté je přečteno pět cílů *Courage*. Následně může kněz pronést krátký proslov na povzbuzení členů a také podat svědectví o pravdě evangelia. Některá společenství *Courage* zformulovala i závěrečnou modlitbu, při které si členové podávají ruce.

Příležitostně je pozván hostující mluvčí, aby promluvil o tématu, vztahujícím se k některému z pěti cílů. Takový mluvčí musí být obeznámen s problematikou homosexuality a jejími úskalími a souhlasit s naukou římsko-katolické církve.

Při krizi má daný člen výhradní prostor pro své svědectví a svěření se skupině o svých problémech.

Slavení mše svaté není pravidelně konána na každé schůzce skupiny.

IV. Čtvrtý cíl se vztahuje k přátelství. Členové mají poznat, že potřeba přátelství je hlubší než touha po sexuálním uspokojení. Navíc čisté přátelství je v životě křesťana nejen možné, ale i nutné k tomu aby se lidé navzájem zušlechťovali a podporovali.

Členové *Courage* jsou podporováni i ze strany rodičů lidí s homosexuálními sklony. Tito rodiče se jsou členy *Encourage* („povzbuzení“). Vztahy mezi členy skupiny jsou podporovány i trávením společného volného času na sportovních a kulturních akcích, grilovacích party a společných jídlech.

V. Pátým cílem *Courage* je správně žít a sloužit tak jako dobrý příklad ostatním homosexuálům. K demonstrování vlastního správného žití se schází na konferencích každoročně řada členů *Courage* z USA a Kanady. Pro ty, kteří nemají přístup ke skupinovým setkáním jsou zřízena setkání na internetu - <http://courageRC.org>

Zároveň s poskytováním dobrého příkladu je snahou členů *Courage* zprostředkovat společnosti, a především dospívajícím, pravdu o homosexualitě, jak na ní nahlíží římsko-katolická církev. To znamená, že varují před „škodlivostí“, nenormálností, nemorálností, nezřízeností aktivně žitého homosexuálního života.¹¹⁴

6.3 Dílčí závěr

Jediné co se k činnosti *Courage* dá dodat, a vyjádřit tím názor na její aktivity, by se dalo nazvat tolerujícím pohledem. Nelze protestovat proti existenci pastorační činnosti *Courage*. Má stejně tak právo na svou existenci, jako jí protichůdné organizace, které pracují na podporu homosexuálních osob, ve smyslu přijetí jejich sexuální orientace a zdařilé integrace do zodpovědného prožívání sexuality. *Courage* má právo na svou existenci. Je dobře, že existuje, pokud má své „klienty“, kteří si vybrali cestu, na které jim *Courage* pomáhá.

Zkusme si však představit situaci, že by homosexuálové byli přijímáni v celé jejich jedinečnosti a jejich svazky by byli uznávány stejně jako svazky heterosexuálů. Pokud začneme úplně od počátku, pravděpodobně by tento přístup zmenšil, ne-li ukončil, výpady na homosexuálně orientované lidi. Ztratilo by se totiž ono „kainovo znamení“, kterým římsko-katolická církev cejchuje všechny aktivně žijící osoby s homosexuální orientací.

Společenská atmosféra, kde není důvod vysmívat se lidem s odlišnou sexuální orientací a diskriminovat je, svědčí o toleranci a respektu k jedinečnosti a důstojnosti každého jednoho z nás. Pro homosexuálního člověka by tak nebylo zjištění jeho orientace a následný „*coming out*“ obdobím strachu, bolesti a výčitek. Samozřejmě by se ulevilo také rodičům a celým rodinám, pokud by už nemuseli žít v mylném domnění, že se musejí či mají stydět. Samozřejmě by pro homosexuály platily stejné povinnosti, plynoucí z nauky římsko-katolické církve, jako pro heterosexuály.

---

¹¹⁴ Pod souslovím aktivně žitého homosexuálního života není myšleno promiskuitní chování. Pouze se vztahuje ke skutečnosti, že mnozí gayové a lesby žijí v souladu se svými pocity a potřebami.

7. Závěr

Tato bakalářská práce měla za cíl prozkoumat a zhodnotit postoj římsko-katolické církve k homosexuálům. S tím zároveň souvisí zjištění, jaká jsou východiska pro daný postoj, a také jaké jsou požadavky a limity, které plynou z tohoto postoje. S tím též souvisí zhodnocení, zda jsou ona východiska bezpodmínečně pravdivá a zda existuje pouze způsob výkladu, který reprezentuje římsko-katolická církev.

Římsko-katolická církev vznáší na homosexuály obrovský požadavek. Kterým není nic menšího, než prožít celý život v celibátu. Tento požadavek nemá žádnou obdobu jak u heterosexuální části populace, tak ani u kněží. Proto je nezbytné znát všechny souvislosti, které vedou římsko-katolickou církev k tomuto požadavku.

Učitelství římsko-katolické církve se ve svých vyjádřeních o nemorálnosti a hříšnosti homosexuálního jednání vždy odvolává na Písmo svaté a na církevní nauku o lidské sexualitě.

Výsledek mého zkoumání biblických východisek je následující. Homosexualita, která je zmiňována v Bibli, neodpovídá dnešnímu pojetí homosexuality. Biblické pasáže spíše pojednávají o kultických rituálech (Lv) nebo jsou ilustrací násilného porušování hostitelské povinnosti (Gn 19: 5-10; Sd) anebo slouží k zobrazení jiné skutečnosti (Ř). Především však bylo popisované homosexuální jednání, s největší pravděpodobností, provozováno heterosexuálními lidmi. O homosexuálních vztazích se Bible nezmiňuje. Dále je třeba si uvědomit důležitou skutečnost, že se jedná o menšinovou variantu sexuální orientace, a výpovědi Bible musejí mít co nejširší platnost a působnost. Pokud by se tedy autoři věnovali všem variantám a modifikacím lidského chování, pak by pravděpodobně vznikl pouze zmatečný a nejednotný spis. Navíc v době sepisování Písma svatého nebyly známy soudobé poznatky o homosexuální orientaci. Nicméně, římsko-katolická církev stále trvá na doslovném a tendenčním výkladu zmíněných pasáží, třebaže doslovný výklad biblického textu a jeho aplikace na současnou společnost je neadekvátní a v ostatních případech výkladu Bible se nepoužívá.

Přesto, že už římsko-katolická církev přistoupila na skutečnost, že je rozdíl mezi homosexuálním jednáním a homosexuální orientací, nevyvozuje z toho žádné změny v hodnocení homosexuality. V církevních dokumentech, je stále patrná snaha bagatelizovat homosexuální vztahy. Pokud se totiž vyjadřují k problematice

homosexuality, dopouštějí se zjednodušení a mluví pouze o homosexuálním jednání. Následně pouze z pohledu (homo)sexuálního aktu pak hodnotí celý homosexuální vztah. V podstatě o homosexuálním vztahu ani nemluví, anebo jedině v negativním smyslu. Dokonce popírají skutečnost, že je homosexuální vztah založen na lásce a žije vzájemnou láskou. Takové hodnocení svědčí nejen o naprosté neznalosti dané problematiky, ale též by se dalo mluvit o vytváření zkreslené, nepravdivé skutečnosti, která navíc zobrazuje homosexuálního člověka jako bytost s absencí lásky, zaměřenou pouze na pohlavní styk. V podstatě ho zobrazuje jako polovičního člověka. Římsko-katolická církev ale vůbec nedohlíží důsledky tohoto postoje, byť by byly ojedinělé, a těmi jsou vzbuzování opovržení nad homosexuály a ataky na homosexuální osoby. Nic na tom nemění ani výroky *Katechismu*, že k homosexuálním osobám se má přistupovat s úctou, soucitem a jemnocitem. Důvod je nasnadě, má se tak přistupovat k homosexuálním osobám, které se snaží potlačit svou sexuální orientaci a nežijí v homosexuálním vztahu. Negativní hodnocení těch homosexuálů, kteří svou orientaci plně integrovali do svého života, však pravděpodobně nevede lidi k tomu aby k homosexuálům přistupovali s úctou, nemyslíte?

Za další argument proti homosexualitě, vedle biblických pasáží o homosexuálním jednání, které už jsem zhodnotila výše, považuje římsko-katolická církev svoji nauku o lidské sexualitě, která je zaměřená pouze na osoby s heterosexuální orientací. V rámci této nauky, srovnáváním homosexuality s heterosexualitou, pak nad homosexualitou vynáší soudy. Jelikož měřítkem je ideální spojení muže a ženy v manželství, jehož výsledkem je početí, nenachází pro homosexuální svazek pochopení. Tento jediný rozdíl, mezi homosexuálními a heterosexuálními vztahy, je pro římsko-katolickou církev dostačující pro to, aby zhodnotila homosexuálně orientované osoby žijícím ve vztahu odpovídajícím jejich orientaci, jako osoby sobecké, sebe středné, nemorální a hříšné. Možná by toto hodnocení nebylo tak přísné, pokud by se představitelé římsko-katolické církve byli ochotni podívat na homosexualitu především z lidského pohledu, tedy jako na jedinečný vztah lásky mezi dvěma osobami. O možnosti změny hodnocení homosexuality, a dokonce i o její teologické přijatelnosti svědčí hodnocení některých morálních teologů, patřících též k římsko-katolické církvi. Tvrdí například, že homosexualita je variantou stvoření a projev lásky v homosexuálním vztahu je, ve srovnání s heterosexuálním, stejně hodnotný. Bohužel morální teologové tohoto smýšlení jsou římsko-katolickou církví odsuzováni a jejich myšlenky hodnoceny jako ovlivněné homosexuální ideologií.

Tím se dostáváme k dalšímu aspektu v přístupu k homosexuální problematice, kterým je postupné schvalování zákonů o registrovaném partnerství, nebo homosexuálním manželství. Jakékoli aktivity, které směřují k zkvalitnění přístupu k homosexuálům a jejich vztahům, jsou římsko-katolickou církví považovány za zbytečné, a dokonce jsou označovány za homosexuální ideologii. Homosexuálové a jejich vztahy jsou dokonce obviňováni z ohrožování instituce manželství a morálky. Spíše to, v době kdy se téměř každé druhé manželství rozpadá, vypadá jako hon na čarodějnice. Nikdo přece nemůže myslet vážně, že příčinou toho jsou homosexuálové.

Na závěr už jen citát : „Poznáte pravdu a pravda Vás učiní svobodnými.“(Jan 8,32). Zůstává jen na Vás, jaké závěry si pro sebe vyvodíte.

Seznam použité literatury

Primární literatura:

- [1] Laun A.(ed.): Homosexualita z katolického pohledu. Olomouc, Matice cyrilometodějská s.r.o 2003, ISBN 80-7266-138-8
- [2] Sborník: Homosexualita a křesťanská antropologie. Praha, Pastorační středisko při arcibiskupství pražském 1998, není určeno ke komerčnímu využití
- [3] Starý zákon, překlad s výkladem, 4- Jozur-Soudců- Růt. Kalich 1969
- [4] Starozákonní překladatelská komise - Výklady ke Starému zákonu. Kalich 199, ISBN 80-7017-408-0
- [5] Borse Udo: Malý Stuttgartský komentář-První a druhý list Timoteovi a List Titovi. Kostelní Vydří, Karmelitánské nakladatelství 2001, ISBN 80-7192-431-8
- [6] Theobald Michael: Malý Stuttgartský komentář-List Římanům. Kostelní Vydří, Karmelitánské nakladatelství 2002, ISBN 80-7192-433-4
- [7] Kol. autorů ekumenické komise: Bible, ekumenický překlad. Praha, Česká biblická společnost, ISBN 80-85810-19-0
- [8] Apoštolská konstituce: Katechismus Katolické církve, Praha, Zvon 1995, ISBN 80-7113-132-6
- [9] Kongregace pro nauku víry: Vatikánský dokument- Úvahy ohledně návrhů na právní uznání svazků mezi homosexuálními osobami úvod. Řím 2003

Sekundární literatura:

- [10] Janošová Pavlína: Homosexualita názorech současné společnosti. Praha, Karolinum 2000, ISBN 80-7184-954-5
- [11] Josef kardinál Ratzinger, Schönborn Christoph: Malý úvod do Katechismu katolické církve.Praha, Nové město 1993, ISBN 80-901542-4-7
- [12] Dokumenty II. Vatikánského koncilu. Praha, Zvon 1995, ISBN 80-7113-089-3
- [13] Knižnice studijních textů Českobratrské církve evangelické: Problematika homosexuálních vztahů, Praha, Kalich 2006, ISBN 80-7017-032-8
- [14] Skoblík Jiří: Morálka v dialogu-křesťanský pohled na morální problémy dneška. Kostelní Vydří, Karmelitánské nakladatelství 2006, ISBN 80-7192-706-6
- [15] Ellens J. Herold: Sex In The Bible-A New Consideration. Westport, Praeger Publisher 2004, ISBN O-275-98767-1

Přílohy

Seznam příloh:

Příloha č.1 – Genetický výzkum homosexuality

Příloha č. 2 - Homosexualita ve starověkém Řecku a Římě

Příloha č.3 –*Persona humana, vybrané paragrafy týkající se homosexuality*

Příloha č.4 – Dopis Leviticus

Příloha č.5 – Dei verbum 10

Příloha č.6 - Mk 12, 18-27; podle Českobratrské církve evangelické

Příloha č.7 – Kinsey Alfred- Zprávy o výzkumu sexuálního chování lidí

Příloha č.8 – Katechismus katolické církve a články o homosexualitě

Příloha č.9 - Vatikánský dokument; Kongregace pro nauku víry; Úvahy ohledně návrhů na právní uznání svazků mezi homosexuálními osobami

Příloha č.10 – Homosexualita jako volba?

Příloha č. 1

Genetický výzkum homosexuality;

z knihy: Allan a Barbara Peasseovi: Proč muži neposlouchají a ženy neumějí číst v mapách; čerpají z Moir, Anne a Nessel, David: Brainsex, Mandarin Paperback, London, 1989

Výzkum dokázaly, že základní struktura těla i mozku lidského plodu je ženská. V důsledku této skutečnosti mají muži nadbytečné ženské charakteristické znaky, například prsní bradavky.

Během šestého až osmého týdne po početí obdrží plod, z něhož se má vyvinout chlapec, značnou dávku mužských hormonů zvaných androgeny, díky nimž se utvoří mužské genitálie, a druhou dávku androgenů, která změní naprogramování mozku z ženského na mužský. Nedostane-li plod ve vhodnou dobu dostatečnou dávku hormonů, mohou nastat dvě možnosti. V jednom případě se chlapec narodí s mozkem, jenž je naprogramován více žensky, než mužsky; z tohoto chlapce se po pubertě pravděpodobně stane gay. V druhém případě se chlapec (z genetického hlediska) narodí se zcela „ženským“ mozkem a mužskými genitáliemi. Z tohoto muže bude transsexuál.

Gayové a lesbičky si svou sexuální orientaci nevybírají o nic víc, než heterosexuálové. Vědci a většina odborníků na lidskou sexualitu se shodují v tom,

že homosexualita je nezměnitelná. Většinu případů homosexuality vyvolávají faktory objevující se během prenatálního vývoje; okolo pěti let věku dítěte je homosexualita jasně daná a dotyčná osoba ji nemůže ovlivnit. Pro potlačení homosexuálních sklonnů u „trpících“ se po celá staletí používaly nejrůznější metody, například amputace prsů, kastrace, terapie léky, odstranění dělohy, lobotomie mozku, psychoterapie, elektronické šoky, modlitební shromáždění, vymítání.

Příloha č.2

Homosexualita ve starověkém Řecku a Římě

V Řecku byly homosexuální vztahy mezi muži běžnou a rozšířenou formou sexuality. Homosexuální vztahy měly většinou model tzv. *pederastie* =láska k chlapcům. Pederastie byla považována za společenský nástroj výchovy dospívajících chlapců privilegované vrstvy svobodných občanů. Muž měl chlapce vychovávat k ctnostem a tělesné zdatnosti. Pokud došlo k pohlavnímu styku, tak Dospělý muž byl v roli aktivní a chlapec v pasivní (ženské) roli. Záměna rolí byla okolím přijímána s posměchem. Např. Platon pederastické vztahy doporučoval, protože chlapci v nich byli vychováváni k mužnosti a nebyli ovládáni chťicem a nezvladatelnou vášní jako u vztahu k ženě. Heterosexuální svazek byl považován jako další přirozené stadium v životě muže, poté co prošel pederastickým vztahem.

V Římě byl silnější důraz na maskulinitu a asymetričnost sexuálního styku. Proto zde model pederastie neexistoval. Pasivní role tak byla přidělena otrokům. Homosexuální chování v tomto prostředí ztrácí jakoukoli vznešenost a stává se extravagantním prostředkem sexuálního uspokojení. Sexuální styky mezi ženami byly převážně odsuzovány, protože bylo nepřijatelné aby žena přebírala aktivní roli muže. Homosexuální milenci byli tolerováni jako doplněk manželství.

Více informací získáte na: http://www.srcce.cz/synod/tisky/tisk19_06.htm
nebo také *Problematika homosexuálních vztahů*; Kalich 2006; ISBN 80-7017-032-8

Příloha č.3

Persona humana –vybrané paragrafy týkající se homosexuality

(Homosexualita)

8. V naší době začali někteří lidé, proti stálé nauce učitelského úřadu a mravnímu smyslu křesťanského lidu, na základě ukazatelů psychologického charakteru, shovívavě hodnotit, ba dokonce přímo omlouvat homosexuální vztahy u některých osob.

Zavádějí rozlišení- a zdá se, že ne bez příčiny – mezi homosexuály, jejichž sklon se zrodil z nesprávné výchovy, nedostatečné sexuální zralosti, zvyku, špatného příkladu nebo jiných podobných příčin, a je přechodný nebo alespoň není vyléčitelný, a homosexuály, kteří jsou jimi stále na základě jakéhosi druhu vrozeného instinktu nebo poškozené soustavy, jež považují za trvalé.

Co se týká té druhé skupiny lidí, někteří tvrdí, že jejich tendence je natolik přirozená, že se musí chápat jako dovolující jim odpovídající homosexuální vztahy v upřímném společenství života a lásky, jež se podobá manželství, nakolik se oni sami cítí být neschopní snášet život v osamělosti.

Jistě, v pastorační péči o duše je třeba takové homosexuály přijímat s pozornou vlídností ducha a povzbuzovat je v naději, že jejich vlastní nesnáze a společenské odcizení budou jednou překonány. Také jejich míra provinění musí být posuzována opatrně. Přece však není dovoleno použít žádného pastoračního způsobu nebo metody, které by podobné úkony těchto lidí mravně omlouvaly jen proto, že jsou považovány za odpovídající jejich stavu. Vždyť podle objektivního mravního řádu jsou homosexuální spojení úkony, které postrádají své nezbytné a podstatné pravidlo. V Písmu svatém jsou odsouzeny jako vážná zvrácenost, ba jsou prezentovány jako neblahý následek Božího zavržení. (Řím 1,24-27: „ Proto je Bůh nechal klesnout do nečistoty, jak toužilo jejich srdce, takže si sami hanobili vlastní tělo. Zaměnili pravého Boha za bohy falešné, uctívali tvora a klaněli se mu místo Stvořiteli. Ten ať je velebený navěky! Amen. Proto je Bůh nechal klesnout do hanebných vášní. Jejich ženy totiž zaměnily přirozený styk za nepřirozený a podobně i muži nechali přirozeného styku se ženou a vzplanuli náklonností k sobě navzájem. Muži páchali nestoudností s muži, a tak zakusili sami na sobě zasloužený trest za svoje poblouznění.“)

Tento výrok Písma svatého nedovoluje, aby se z něj vyvozovalo, že všichni, kdo trpí touto deformací, jsou proto osobně vinni; nicméně dosvědčuje, že úkony homosexuality jsou ze své vnitřní podstaty nezřízené a že v žádném případě nemohou být schvalovány.

Příloha č.4

Dopis Leviticus.

Tento dopis byl ironickou reakcí na prohlášení, nejmenované americké křesťanky, v jejím pořadu, v kterém radí divákům v oblasti sexu. Dané prohlášení se týkalo homosexuality. Jako důvod k odsouzení a zavržení homosexuality pak autorka argumentovala zákony knihy.

Uvádím jej zde pro uvědomění si absurdnosti zakládat argumentaci proti homosexualitě na zákonech Levitiku, jelikož většina zákonů, které měly, v době svého vzniku, stejnou platnost se nedodržují.

Drahá paní doktorko!

Ze srdce Vám děkuji, že vynakládáte tolik obětavého úsilí, abyste lidem přiblížila Boží zákony. Lecčemus jsem se díky Vašemu vysílání naučil a o toto poznání se snažím podílet s co největším počtem lidí. Například, když se někdo pokouší obhajovat své homosexuální chování, připomenu mu prostě Třetí knihu Mojžíšovu (Leviticus 18,22), kde jasně stojí, že jde o ohavnost. A basta fidli. Jenže od Vás ještě potřebuji poradit ohledně několika speciálních zákonů a způsobů, jak je dodržovat.

Za první: Když u oltáře obětuji býka jako zápalnou oběť, vím, že je to libá vůně pro Hospodina (Leviticus 1,9). Problémem jsou ale moji sousedé. Ti tvrdí, že je to nelibá vůně pro ně. Mám je jako své přátele zavrhnout?

Za druhé: Rád bych prodal svou dceru do otroctví, jak to dovoluje Druhá kniha Mojžíšova (Exodus 21,7). Jakou přiměřenou cenu bych dnes podle Vašeho názoru měl za ni chtít?

Za třetí: Víím, že se nesmím dotknout žádné ženy, je-li ve stavu menstruační nečistoty (Leviticus 15,19-24). Problém je v tom, jak se to o ní dovědět. Zkoušel jsem se ptát, ale většina žen reaguje na můj dotaz agresivně.

Za čtvrté: Leviticus 24,44 ustanovuje, že mohu vlastnit otroky, muže i ženy, získám-li si je ze sousedních národů. Jeden přítel má za to, že se to vztahuje na Mexičany, ale nikoli na Kanadany. Proč by se to nemělo týkat i Kanadánů?

Za páté: Mám souseda, který je pracovitý a o sobotách většinou pracuje. Exodus 35,2 stanoví, že musí zemřít. Znamená to pro mě morální závazek, abych ho usmrtil?

Za šesté: Jeden můj přítel si myslí, že i když požívání všeho, co nemá ploutve a šupiny, jako mušlí a humrů (Leviticus 11,10) je prezentováno jako hodné opovržení. Je tato ohavnost menší než homosexualita?

Za sedmé: Leviticus 21,20 praví, že se nesmím přiblížit k Hospodinovu oltáři, jsou-li mé oči stíženy nějakou nemocí. Trpím oční chorobou zvanou krátkozrakost a na čtení nosím brýle. Je mých 4,5 dioptrií a astigmatismus překážkou návštěvy chrámu Páně?

Za osmé: Většina mých mužských přátel si dává stříhat vlasy i přistříhovat vousy, přestože to Leviticus 19,27 jednoznačně zakazuje. Jakou smrtí mají sejít?

Za deváté: Podle Leviticu 11,6-8 vím, že dotknu-li se kůže mrtvého vepře, budu nečistý. Vztahuje se to i na můj luxusní kufřík a synův kopací míč (je brankářem)?

Za desáté: Strýc má statek. Proviňuje se proti Leviticu 19,19, protože osívá totéž pole dvojím druhem semene. Jeho žena navíc nosí šaty utkané z dvojího druhu vláken (bavlna 70% + polyester 30%). Strýc nadto často zlořečí a rouhá se. Je opravdu zapotřebí té námahy se svoláním celé vesnice, abychom je mohli ukamenovat (viz Leviticus 24,10-16)? Nestačí, když je formou drobného rodinného obřadu upálíme, jako se to dělá s těmi, kdo se vyspí s tchyní (Leviticus 20,14)?

Vím, že jste se všemi těmito věcmi podrobně zabývala a jsem pln důvěry, že nám budete moci poradit. A ještě jednou mockrát děkujeme za to, jak nám připomínáte neměnné a věčné Boží.

Příloha č.5

Dei verbum 10

Druhý vatikánský koncil se k tomuto vyjadřuje takto: „ Je tedy zřejmé, že posvátná tradice, Písmo svaté a učitelský úřad církve jsou podle moudrého Božího rozhodnutí tak spolu spojeny a sdruženy, že jedno bez druhých nemůže být, a že všichni tři činitelé zároveň, každý svým způsobem, pod vlivem jediného Ducha svatého přispívají účinně ke spáse duší.“

Příloha č.6

Mk 12, 18-27; podle Českobratrské církve evangelické

Předkládá rozhovor Ježíše se saduceji, kteří za ním přicházejí jako popírači vzkříšení. Odmítnutí představy zdůvodňují aporii, kterou Ježíšovi předkládají: podle levirátního práva (Dt 25,5n) může nastat situace, v níž jedna žena bude postupně

zákonnou partnerkou sedmi mužů (bratří), kteří postupně umírají, aniž se jim podařilo splnit levirátní povinnost, totiž zplodit s ní potomka, jenž by byl dědicem ženina prvního manžela. Otázka pak zní: jestliže postupně patřila sedmi mužům, komu bude patřit, bude-li vzkříšení? Tato aporie má zřejmě naznačit, že představa vzkříšení je v konfliktu s ustanovením Zákona, které je koncipováno v perspektivě pozemské, v zájmu zachování pozemské posloupnosti života. (*Problematika homosexuálních vztahů; str. 33*)

Příloha č.7

Alfred Kinsey: Zprávy o výzkumu sexuálního chování lidí

Kinseyovy zprávy jsou dvě knihy, v nichž Alfred Kinsey a jeho tým představili výsledky svých výzkumů o lidském sexuálním chování. *Sexuální chování muže (Sexual Behavior in the Human Male)* byla vydána v roce 1948. *Sexuální chování ženy (Sexual Behavior in the Human Female)* byla vydána 14. září 1953. Kinsey a jeho spolupracovníci provedli více než 10 000 rozhovorů s muži (5300) a ženami (5940), jichž se ptali na jejich manželské i mimomanželské sexuální praktiky a zkušenosti, údaje o sexuálních znalostech, názorech, orientaci, masturbaci a další osobní sdělení a údaje. Dotazník obsahoval více než 500 otázek (dle jiného zdroje 300 otázek). Všechny zdrojový materiál, včetně originálních zápisů výzkumníků, zůstal v Kinseyově institutu k dispozici kvalifikovaným výzkumníkům, kteří projeví zájem jej použít.

Výsledky výzkumů americkou veřejnost šokovaly a ihned po vydání vyvolaly bouřlivé reakce a diskuse, protože narušily dosavadní konvenční představy o sexualitě a zabývaly se dosud tabuizovanými tématy.

Nejčastěji citovaným výsledkem z Kinseyových zpráv je výskyt sexuálních orientací. Kinsey se zaměřil především na sexuální chování, nikoliv na prožívání a sebepojetí. Provozování sexuálních praktik s osobami obou pohlaví není považováno za příliš směrodatný ukazatel sexuální orientace v dnešním významu.

Kinsey k posuzování sexuálního chování zavedl škálu od 0 do 6, na níž stupeň 0 odpovídal výhradní heterosexuality, 6 výhradní homosexualitě, 3 vyvážené bisexualitě. Stupeň 1 označoval převažující heterosexuální chování s ojedinělými homosexuálními zkušenostmi, stupeň 2 většinou heterosexuální chování s více vážnějšími homosexuálními zkušenostmi atd. Mimo škálu stojí kategorie X, do níž patří osoby, které nejsou přitahovány nebo vzrušovány ani muži, ani ženami (asexualita).

Kinsey oznámil, že většina amerických mužů spadá na této škále do stupňů 1 až 2. Studie také vypovídá o tom, že 37 % mužů mělo alespoň jednu homosexuální zkušenost v dospělosti (60 % z nich v době dospívání) a 10 % ze zkoumaných amerických mužů se chovala alespoň v části dospělého života úplně nebo převážně homosexuálně (stupně 5 a 6). Ze studie *Sexuální chování muže* pochází také údaj o tom, že 4 % mužů vykazuje trvale převažující homosexuální chování. Tento údaj se stal symbolem homosexuální menšiny.

Více informací na: http://cs.wikipedia.org/wiki/Kinseyovy_zpr%C3%A1vy

Příloha č.8

Katechismus katolické církve a články o homosexualitě

2357 Homosexualita označuje vztahy mezi muži nebo ženami, kteří pocítují pohlavní přitažlivost, výlučně nebo převážně, k osobám téhož pohlaví. Během staletí a v různých kulturách se projevuje velmi rozmanitými způsoby. Její psychický zrod zůstává z velké části nevysvětlitelný. Tradice, opírající se o Písmo svaté, které představuje homosexuální vztahy jako velkou mravní spoušť, vždy prohlašovala, že „homosexuální úkony jsou vnitřně nezřízené“. Odporují přirozenému zákonu. Odlučují pohlavní úkon od předávání života. Nejsou plodem opravdového citového a pohlavního doplňování se. V žádném případě nemohou být schvalovány.

2358 Nezanedbatelný počet mužů a žen má hluboce zakořeněné homosexuální sklony. Toto zaměření, které se objektivně vymyká řádu, je pro většinu z nich zkouškou. Proto mají být přijímání s úctou, soucitem a jemnocitem. Vůči nim je třeba se vyhnout jakémukoliv náznaku nespravedlivé diskriminace. Takové osoby jsou povolány naplnit Boží vůli ve svém životě, a jsou-li křesťany, spojit těžkosti, s nimiž se mohou setkat v důsledku svého stavu, s obětí Pána na kříži.

2359 Homosexuální osoby jsou povolány k čistotě. Skrze ctnost sebeovládání, jež vychovává k vnitřní svobodě, často skrze podporu nezištného přátelství, modlitbu a svátostnou milost mohou a mají se postupně a rozhodně přibližovat ke křesťanské dokonalosti.

Příloha č.9

Vatikánský dokument

Kongregace pro nauku víry

Úvahy ohledně návrhů na právní uznání svazků mezi homosexuálními osobami

1. V posledních letech se papež Jan Pavel II. i příslušné instituce Svatého stolce často vyjadřovaly k různým otázkám ohledně homosexuality. (1) Homosexualita je znepokojujícím morálním a sociálním jevem, dokonce i v těch zemích, kde nepředstavuje významné právní problémy. Větší obavy vyvolává v těch zemích, které udělily nebo hodlají udělit právní uznání homosexuálním svazkům, což může zahrnovat možnost adoptovat děti. Tyto Úvahy neobsahují nové doktrinální části; spíše se snaží znovu zdůraznit nejdůležitější body k této otázce a poskytnout argumenty založené na premisách, které mohou využít biskupové při přípravě konkrétnějších zásahů, vhodných pro různé poměry v různých částech světa, zaměřené na ochranu a podporu důstojnosti manželství, základu rodiny, a na stabilitu společnosti, jíž jsou tyto instituce základním prvkem. Tyto Úvahy by také měly poskytnout návod katolickým politikům tím, že naznačí přístup k navrhované legislativě v této oblasti tak, aby mohl být v souladu s křesťanským svědomím. (2) Jelikož se tento problém vztahuje k přirozenému mravnímu zákonu, následující argumenty nejsou určeny jen pro ty, kteří věří v Krista, ale pro všechny osoby angažující se při podpoře a obraně obecného blaha společnosti.

I. Povaha manželství a jeho nezcizitelné rysy

2. Učení církve o manželství a o komplementaritě pohlaví zdůrazňuje pravdu, kterou evidentně chápe zdravý rozum a jako taková je přijímaná ve všech hlavních světových kulturách. Manželství není prostě jakýkoli vztah mezi lidskými bytostmi. Bylo založeno Stvořitelem se svou vlastní povahou, zásadními rysy a záměrem. (3) Žádná ideologie nemůže z lidského ducha vymazat jistotu, že manželství existuje pouze mezi mužem a ženou, kteří vzájemným osobním darem, který je vlastní jen jim, inklinují ke svazku mezi svými osobami. Touto cestou vzájemně jeden druhého zdokonalují za účelem spolupráce s Bohem na zplození a výchově nových lidských životů.

3. Přirozená pravda o manželství byla potvrzena zjevením obsaženým v biblických textech o stvoření a vyjádřena též v původní lidské moudrosti, v níž je slyšet sám hlas

přírody. V Božím plánu manželství jsou podle vyprávění knihy Genesis tři základní prvky.

Na prvním místě je, že člověk v představě Boží byl stvořen "jako muž a žena"(Gen 1:27). Muži a ženy jsou si rovni jako osoby a doplňují se jako muži a ženy. Sexualita je něco, co přináleží do oblasti fyzicko-biologické a byla též pozvednuta na novou úroveň – osobní úroveň – kde je sjednocena přirozenost a duchovno.

Manželství je zavedeno Stvořitelem jako forma života, v níž je společenství osob uskutečněno za použití pohlavních schopností. "Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem."(Gen 2:24).

Za třetí, Bůh chtěl dát svazku muže a ženy zvláštní účast na činnosti stvoření. Proto požehnal muži a ženě slovy "Plod'te a množte se"(Gen 1:28). Proto v plánu Stvořitele patří pohlavní komplementarita k přirozenému základu manželství.

Navíc byl manželský svazek muže a ženy vyzvednut Kristem na důstojnost svátosti. Církev učí, že křesťanský sňatek je účinným znakem úmluvy mezi Kristem a církví (srv. List Efezským 5:32). Tento křesťanský význam manželství, zdaleka nesnižující hluboce lidskou hodnotu manželského svazku mezi mužem a ženou, jej pouze stvrzuje a posiluje (srv. Mt 19:3-12; Mk 10:6-9).

4. Neexistují absolutně žádné důvody pro posuzování homosexuálních svazků tak, že by byly jakkoli podobné nebo dokonce vzdáleně analogické Božímu záměru s manželstvím a rodinou. Manželství je svaté, zatímco homosexuální skutky jdou proti přirozenému mravnímu zákonu. Homosexuální skutky "odlučují pohlavní úkon od předávání života. Nejsou plodem opravdového citového a pohlavního doplňování se. V žádném případě nemohou být schvalovány." (4)

Písmo svaté považuje homosexuální skutky "za velkou nemravnost..." (srv. Řím 1:24-27; 1. Kor 6:10; 1. Tim 1:10). Tento odsudek Písma svatého nás samozřejmě neopravňuje činit závěr, že všichni, kteří trpí touto anomálií, jsou za ni osobně odpovědni, ale dokládá to fakt, že homosexuální skutky jsou objektivně se vymykajícími řádu. (5) Stejný morální soud lze najít u mnoha křesťanských pisatelů během prvních století (6) a je jednoznačně přijímán katolickou tradicí.

Nicméně podle učení církve musí být muži a ženy s homosexuálními sklony "přijímáni s úctou, soucitem a jemnocitem. Vůči nim je třeba se vyhnout jakémukoliv náznaku nespravedlivé diskriminace." (7) Jsou jako ostatní křesťané povoláni žít ctnost čistoty. (8) Homosexuální sklony však "odporují přirozenému zákonu" (9) a homosexuální úkony jsou "hříchy, které odporují čistotě". (10)

II. Postoj k problému homosexuálních svazků

5. Ohledně existujících homosexuálních svazků zaujímají správní instituce různé postoje. Někdy prostě tolerují tento jev; jindy podporují právní uznání těchto svazků pod záminkou ohledu na jistá práva za účelem vyhnout se diskriminace lidí, kteří žijí s osobou stejného pohlaví. V dalších případech upřednostňují, aby homosexuální svazky byly právně ekvivalentní manželství v pravém slova smyslu, včetně právní možnosti adopce dětí.

Tam, kde je postoj úřadů de facto tolerantní a neexistuje žádné výslovné uznání homosexuálních svazků, je nutno pečlivě rozlišit různé polohy problému. Mravní svědomí vyžaduje, aby křesťané při každé příležitosti podávali svědectví o celé mravní pravdě, která je v rozporu jak se schvalováním homosexuálních skutků, tak s nespravedlivou diskriminací homosexuálních osob. Proto mohou být účinné zdrženlivé a rozvážné kroky. Ty mohou zahrnovat: demaskování způsobu, kterým by této tolerance mohlo být zneužito nebo využito ve službě ideologii; jasné prohlášení o nemorální povaze těchto svazků; připomenutí, že by vláda měla držet tento jev v určitých mezích, aby byla uchráněna obecná morálka a především zabránění tomu, aby byli mladí lidé vystaveni chybným úvahám o sexualitě a manželství, které by je zbavily nezbytné obrany a přispěly k rozšíření tohoto jevu. Těm, kteří by se posunuli od tolerance k legitimaci určitých práv spolužití homosexuálních osob, musí být připomenuto, že schvalování nebo legalizace zlého je něco úplně jiného než tolerance zlého.

Tam, kde homosexuální svazky byly právně uznány nebo kde jim byl dán právní statut a práva náležející manželství, je povinností jasný a důrazný nesouhlas. Každý se musí zdržet jakéhokoli druhu formální spolupráce při uzákonění nebo aplikaci takto závažně nespravedlivých zákonů a v maximální míře se musí zdržet i významnější spolupráce

v rámci jejich aplikace. V této oblasti může každý využít práva na námitku z důvodu svědomí.

III. Rozumové argumenty proti uznání homosexuálních svazků

6. Abychom rozuměli, proč je nutné oponovat právnímu uznání homosexuálních svazků, je nutné vzít v úvahu etické důvody různé povahy.

Z hlediska zdravého rozumu

Rozsah občanských práv je jistě ohraničenější než rozsah morálních práv, (11) ale občanské právo nemůže být v rozporu se zdravým rozumem bez ztráty své závazné platnosti vůči svědomí. (12) Každý zákon stvořený lidmi je legitimní potud, pokud je v souladu s přirozeným mravním zákonem, který uznává zdravý rozum, a potud, pokud respektuje neodcizitelná práva každé osoby. (13) Zákony schvalující homosexuální svazky jsou v protikladu k zdravému rozumu, neboť propůjčují svazkům osob stejného pohlaví právní záruky analogické těm, které jsou dávány manželství. S přihlédnutím k hodnotám, které se v tomto případě dávají v sázku, stát nemůže zaručit právní postavení těmto svazkům bez toho, že by porušil svou povinnost podporovat a chránit manželství coby instituci, která je pro obecné blaho zásadní.

Může vyvstat otázka, jak může zákon protirečit obecnému blahu, pokud nenařizuje žádný konkrétní způsob chování, ale prostě poskytuje právní uznání de facto realitě, která nevypadá, že by někomu způsobovala bezpráví. V této oblasti je nutné nejdříve si uvědomit rozdíl mezi homosexuálním chováním jako soukromým jevem a stejným chováním jako společenským chováním, které je zákonem předvídáno a schváleno, a to až potud, že se stane jednou z institucí v právní struktuře. Tento druhý jev je nejen mnohem závažnější, ale též předpokládá mnohem širší a hlubší vliv a vedl by ke změnám v celé organizaci společnosti, které jsou v protikladu k obecnému blahu. Občanská práva jsou strukturujícími pravidly života lidí ve společnosti, v dobrém nebo ve zlém. "Mají největší a často také nejzávažnější význam, protože formují myšlení a chování člověka" (14) Životní styly a fundamentální postuláty, které vyjadřují, nejen vnějškově formují život společnosti, ale mají též tendenci měnit vnímání mladší generace a její hodnocení různých forem chování. Právní uznání

homosexuálních svazků by zastřelo určité základní mravní hodnoty a způsobilo znehodnocení instituce manželství.

Z biologického a antropologického hlediska

7. Homosexuální svazky naprosto postrádají biologické a antropologické prvky manželství a rodiny, které by měly být na základě premisy základem právního uznání. Takovéto svazky nejsou s to řádně přispívat k plození a přežití lidské rasy. Možnost využití nedávno objevených způsobů umělé reprodukce tuto nepřiměřenost nezmění, kromě toho, že tyto navíc hrubě narušují respekt k lidské důstojnosti. (15)

Homosexuální svazky také naprosto postrádají manželský rozměr, což představuje lidský a řádný způsob sexuality. Sexuální vztahy jsou lidské jen a jen tehdy, pokud vyjadřují a podporují vzájemnou spolupráci obou pohlaví v manželství a jsou otevřeny k předávání života.

Jak ukázaly zkušenosti, nedostatek sexuální komplementarity v těchto svazcích vytváří překážky normálnímu rozvoji dětí, které by byly svěřeny do péče takovýchto osob. Byly by zbaveny zkušenosti buď otcovské, nebo mateřské lásky. Povolení, aby byly děti adoptovány osobami žijícími v těchto svazcích, by vlastně bylo násilím na těchto dětech v tom smyslu, že jejich stav závislosti by byl využit k tomu, aby byli umístěni do prostředí, které nevede k jejich plnému lidskému rozvoji. To je zásadně nemorální a je to v prudkém rozporu k principu, který uznává též Úmluva Spojených národů o právech dítěte, že v každém případě musí být brán výsostný ohled na nejlepší zájmy dítěte jako slabší a zranitelnější osoby.

Z hlediska sociálního řádu

8. Společnost vděčí za své pokračující přežití rodině založené na manželství. Nevyhnutelným důsledkem právního uznání homosexuálních svazků by bylo předefinování manželství, které by se ve svém právním postavení stalo institucí postrádající zásadní odkaz na faktory spojené s heterosexuálními svazky; například plození a výchova dětí. Pokud by z právního hlediska bylo manželství mezi mužem a ženou považováno za pouze jednu z možných forem manželství, koncepce manželství by prodělala radikální transformaci s tím, že by silně utrpělo obecné dobro. Postavením

homosexuálních svazků na právní úroveň odpovídající manželství a rodině by stát jednal svévolně a v protikladu ke svým povinnostem.

Při podpoře právního uznání homosexuálních svazků se nelze dovolávat principů respektu a nulové diskriminace. Rozlišování mezi osobami nebo odmítání sociálního uznání nebo výhod je nepřijatelné pouze tehdy, pokud přináší nespravedlnost. (16) Nepřiznání sociálního a právního statutu manželství formám soužití, které nejsou a nemohou být manželské, není nespravedlivé; naopak spravedlnost to vyžaduje.

Nelze se dovolávat ani principu řádné autonomie jednotlivce. Jedna věc je udržovat stav, kdy se jednotliví občané mohou zapojovat do jakýchkoli činností, které je zajímají, což spadá pod obecná práva na svobodu; je něco zcela jiného tvrdit, že tyto aktivity, které nepředstavují podstatný nebo pozitivní příspěvek k rozvoji lidského jedince ve společnosti, mohou získat specifické a bezpodmínečné uznání. Na druhou stranu jsou dobré důvody pro tvrzení, že tyto svazky narušují řádný rozvoj lidské společnosti, hlavně tehdy, pokud by jejich vliv na společnost měl vzrůst.

Z právního hlediska

9. Jelikož manželské páry zaručují poslušnost generací a jsou proto eminentně součástí veřejného zájmu, dává jim občanské právo institucionální uznání. Na druhou stranu homosexuální svazky nepotřebují zvláštní pozornost z právního hlediska, jelikož nevykonávají tuto funkci pro obecné blaho.

Není platný ani ten argument, podle něhož je právní uznání homosexuálních svazků nezbytné, aby se zamezilo situacím, v nichž soužití homosexuálních osob, z prostého důvodu, že žijí spolu, může tyto osoby připravovat o skutečné uznání jejich práv jako osob a občanů. Ve skutečnosti je to tak, že mohou vždy využít právních ustanovení – jako všichni občané z hlediska své soukromé autonomie – aby ochránili svá práva ve věcech společného zájmu. Bylo by hrubě nespravedlivé obětovat obecné blaho a spravedlivé zákony o rodině za účelem ochrany osobních statků, které mohou a musí být zaručeny způsobem, který nepoškozuje podstatu společnosti. (17)

IV. Postoj katolických politiků vůči legislativě podporující homosexuální svazky

10. Pokud je pravda, že všichni katolíci jsou povinni postavit se právnímu uznání homosexuálních svazků, jsou katoličtí politici povinni tak činit obzvlášť, při zachování své odpovědnosti jako politiků. Tváří v tvář legislativním návrhům na uznání homosexuálních svazků jsou katoličtí politici povinni zohlednit následující etické instrukce.

Když je legislativa na podporu uznání homosexuálních svazků navržena v zákonodárném shromáždění poprvé, má katolický zákonodárce morální povinnost jasně a veřejně vyjádřit svůj nesouhlas a hlasovat proti. Hlasovat ve prospěch zákona tak poškozujícího obecné blaho je zásadně nemorální.

Pokud je legislativa ve prospěch uznání homosexuálních svazků již v platnosti, musí jí katolický politik oponovat způsoby, které jsou pro něj možné, a svůj nesouhlas dát najevo; je jeho povinností svědčit o pravdě. Pokud není možné zrušit zákon celý, měl by katolický politik s vědomím náznaků obsažených v encyklice *Evangelium vitae* "podporovat hlasování o návrzích, které chtějí zmírnit škody, takovým zákonem působené, a oslabit tak jeho zhoubný účinek s ohledem na veřejnou kulturu či morálku" za podmínky, že jeho "odpor ve svědomí" k těmto zákonům byl jasný a všeobecně známý a že se zabránilo nebezpečí skandálu. (18) To neznamená, že přísnější zákonodárství v této oblasti by mohlo být považováno za spravedlivé nebo za přijatelné; spíše je to otázka legitimního a řádného úsilí dosáhnout alespoň částečné nápravy nespravedlivého zákona, když v danou chvíli není možné jeho úplné zrušení.

ZÁVĚR

11. Církev učí, že respekt vůči homosexuálním osobám nemůže jakkoli vést ke schvalování homosexuálního chování nebo k právnímu uznání homosexuálních svazků. Obecné blaho vyžaduje, aby zákony uznávaly, podporovaly a chránily manželství jako základ rodiny, primární jednotky společnosti. Právní uznání homosexuálních svazků nebo jejich stavění na roveň manželství by neznamenalo pouze schvalování scestného chování a v důsledku vytváření vzoru pro současnou společnost, ale také zatemnilo základní hodnoty, které patří k obecnému dědictví lidstva. Církev

nemůže přestat hájit tyto hodnoty ve jménu blaha mužů i žen a ve jménu blaha společnosti samé.

Papež Jan Pavel II. během audience 28. března 2003 schválil tyto úvahy přijaté na řádném zasedání této Kongregace a nařídil jejich zveřejnění.

Řím, z úřadu Kongregace pro nauku víry, 3. června 2003.

Josef kardinál Ratzinger
Prefekt
Angelo Amato, S.D.B.
Titulární arcibiskup ze Sily
Sekretář

Příloha č.10

Homosexualita jako volba?

z knihy: Allan a Barbara Peasseovi: Proč muži neposlouchají a ženy neumějí číst v mapách;str. 222

Existuje devadesátiprocentní pravděpodobnost, že vy, čtenář této práce jste heterosexuál. Zkuste si představit, že vás fyzicky přitahuje nějaký člověk stejného pohlaví. Nesnadnost připustit něco takového byt' jen v myšlenkách vám pomůže lépe pochopit, že je nemožné vyvolat pocity, které neexistují.Kdyby byla homosexualita záležitostí volby, jak mnozí tvrdí, proč by si jakýkoli inteligentní člověk zvolil způsob života, kvůli němuž je vystaven nenávisti, předsudkům a diskriminaci?